

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam

Szubotica, 1926 PENTEK január 29.

28. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon: Kiadóhivatal 8-58 Szerkesztőség 5-10, 8-52

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Foncière-palota)
Kiadóhivatal: Szubotica, Aleksandrova ul. 1. (Lelbach-palota)

A reakció válsága

A háboru után elharapózott forradalmi pszichózis nemcsak a demokráciát akasztotta meg fejlődésben, hanem gyökeresen átalakította magát a forradalmi veszélyek ellen védekező konzervatívizmussá is. Ma ott tartunk, hogy a baloldali extrémítás kísérletezéseit minden ország kormánya játszva teheti ártalmatlanná jól kiépített hadállásából, míg a puccsokat forraló, békét robbantó szélső jobboldal bizonyos fokig immunitásban részesül és kártékony üzemeit hazafias felgerjedés jogcímén meglehetősen biztonságosan folytathatja. A jobb- és baloldali fogalmak átértelmeződtek. A jobboldal nem konzerválni akar, hanem a saját bünei következtében elvesztett pozíciók visszahódítására törekszik kalandos vállalkozásokkal, a népek nyugalmanak feldúlásával. A baloldal ezzel szemben a meglévő helyzetet konszolidációját, a megértés szellemének általánosítását és a forradalmi módszerek kiküszöbölését tűzi ki céljául. Valamikor a baloldal jelentette a kacérkodást a revolúcióval, most a jobboldal buzgólkodik azon, hogy minél szélesebb aknamezőket csempésszen a béke vizeire.

A leromlott Európa újjáépítésének feladatát a jobboldali orientáció megoldatlanul hagyta és a francia nép a baloldali politikába helyezte bizalmát a feltornyosodott gazdasági bajok szanálásának reményében. Ez a többségre jutott francia irányzat, támogatva előbb Macdonald kisebbségi kormányától, később a régi értelemben vett angol konzervatívizmussal is, hozta létre a locarnói szerződést, amely az európai nemzetek harmónikus együttműködésének útját egyengeti. A nacionalisták internacionáléja erre körülhordozta a véres kardot és mozgósította földalatti szervezeteit az adott helyzettel való megalkuvás békeje ellen.

A szélsőjobboldaliak a bolsevizmus minden fegyverét megragadják, hogy a gyűlölködés atmoszférája meg ne enyhüljön. A francia pénzügyi javaslatok bizonytalan sorsából azt a következtetést vonják le, hogy a demokrácia és a parlamentarizmus csödbe jutott, a német kormány újjáalakulásának nehézségeit a locarnói gondolat életképtelenségének tüneteiként élezzik ki és mint a hősi ellentállás nagyszerű kirobbanását, köszöntenek minden olyan akciót, amely felfordulást idézhet elő. Káosz kell nekik, amelyből a világot a maguk képére teremthetik újjá, forradalom, amely a jelenlegi rendet felperzseli, egy újabb kataklizma,

amely a népuralom elvét egy szerszemenkorra maga alá temeti, a háboru reneszánsza, amely a kettétört kardokat minden eddiginél borzalmasabb öldöklésre forrasztja össze. Gyilkosságot, pénzhamisítást és a bűnök egész klaviatúráját kipróbálják, hogy ahított céljukat, a béke épületének összeomlását elérjék. És ez a forradalmi tébolyba esett jobboldal sehohsem ütközik abba a határozott és könyörtelen erélybe, amelynek a törvényes rendet körül kell bástyázni. A reakció kiszajátította a bolsevizmusnak azt a taktikáját, hogy a tömegek elégedetlenségét használja ki a destrukció hajtóerejéül.

A válságba jutott jobboldali

mentalitást Fabre Luce, egy fiatal francia publicista úgy akarja kimenteni a forradalom karjaiból, hogy új jobboldal alakítását kezdeményezi a belső rend és a külső béke jelszavával. Közéledést kell teremteni Európa többi nemzeteihez — mondja az új párt alapítójának felhívása — mert a háboru csak legyőzötteket hagyott maga után.

Ha maga a konzervatívizmus is ennyire katasztrófálisnak tartja saját táborának elbolsevizálódását, mennyivel sürgősebb volna a demokráciának, hogy csatasorba tömörüljön és leszámolva a reakcióval, az emberiség legértékesebb javait biztonságba helyezze.

Pasics miniszterelnök hazaérkezett

Pénteken ül össze a parlament — Cáfolják a kormányzópartok ellentéteiről szóló híreket

Beogradból jelentik: Hosszú szünet után pénteken ül össze a szkupstina és péntek reggel, ahogy egy montecarlói távirat hírül adta, visszaérkezik Beogradba Pasics miniszterelnök is. Pasics családjával csütörtökön délelőtt tíz órakor érkezett meg a velencei gyorsvonattal Triesztbe, ahol az állomáson Stepanovics főkonzul vezetésével a konzulátus tisztviselői és Gista trieszti rendőrök fogadták. Triesztből nyomban folytatta útját Ljubljánába, ahol megérkezése után átszállt szalonkocsijába. Este fél nyolckor érkezett meg a miniszterelnök Zagrebba. A zagrebi állomáson Grabarics főispánhelyettes várta Pasicsot, aki nyomban folytatta útját Beograd felé.

Politikai körökben nagy érdeklődéssel várták Pasics visszatérését, mert valószínűleg sor kerül azoknak a politikai kérdéseknek megoldására, melyek Pasics távollétében felmerültek. A szkupstina munkája a partok élénk figyelme közben indul meg; a csütörtöki napon igen sok képviselő érkezett vissza a fővárosba és a parlamenti klubokban máris zajos az élet. Az alkotmány értelmében a költségvetéssel, melyet első sorban tárgyal le a parlament, hatvan nap alatt kell végezni a szkupstinának. Radonics Jovának, a pénzügyi bizottság elnökének nyilatkozatából arra lehet következtetni, hogy a költségvetést még ezen a héten benyújtják és a parlament legkésőbb a jövő hét végén megkezdi tárgyalását.

Radics visszatért Beogradba

Radics István közoktatásügyi miniszter csütörtök reggel Zagreból visszatért Beogradba és a délelőtti órákban hivatalában hosz-

szasan tanácskozott Superina postaügyi és Radics Pavle agrárreform-miniszterrel.

A jugoszláv-amerikai adósságtárgyalások

Beogradba érkező jelentések szerint a jugoszláv-amerikai delegáció szerdán este tartotta Washingtonban első ülését, melyen a tárgyalások technikai keresztülvitelét állapították meg. A delegációk pénteken délelőtt plenáris ülésre ültek össze, melyen Mellon amerikai pénzügyminiszter elnökölt. Az ülésen Stojadinovics pénzügyminiszter hosszabb beszédet mondott és ismertette Jugoszlávia gazdasági és pénzügyi helyzetét s bejelentette, hogy a jugoszláv delegáció részletes javaslatokat fog előterjeszteni a hadiadósság rendezésére. A pénzügyminiszteren kívül felszólalt még Gyurics londoni követ és Pupin, az Amerikában élő kiváló jugoszláv tudós is.

A delegációk legközelebbi ülése szombaton lesz.

Hírek a kormányzópartok viszályáról

Az ellenzéki körökben olyan hírek terjedtek el, hogy a radikális pártban komoly formában nyilatkozik meg az elégedetlenség Radics István ellen, akinek legutóbb Makszimovics Bózsó belügyminiszterrel volt konfliktusa. Azt hiszik, hogy rövidesen politikai válság tör ki és ez esetben az ellenzéknek reményei lehetnek arra, hogy pozícióját megerősítse, különösen, ha a Radics-párt helyett a radikális párt más szövetségesei után néz. Ezeknek a híreknek természetesen egyelőre nincs sok alapjuk, a kormányzópartok közt — mint a Bács megyei Napló munkatársának a kormány egyik radikális

tagja kijelentette — nincs semmi ellentét a Radics István és Makszimovics belügyminiszter közt támadt konfliktust is a legteljesebb mértékben sikerült elintézni.

A minisztertanács ülése

A minisztertanács délután öt órától fél nyolcig ülést tartott, amelyen Pasics miniszterelnök és Stojadinovics pénzügyminiszter kivételével résztvett az egész kormány. Az ülésen foglalkoztak a parlament munkaprogramjával és elhatározták, hogy a parlament először az iparbankról szóló javaslatot fogja letárgyalni és csak azután kerül a sor a költségvetésre. A minisztertanács megvitatott ezután egyes külpolitikai kérdéseket és ezekkel kapcsolatban tárgyalta a külföldi tengerészeti vállalatok koncessziójának meghosszabbításáról, valamint a filedelfiai világkiállításra való részvételt. Az utóbbi ügyben olyan indítvány is felmerült, hogy taktikussági szempontból Jugoszlávia ne vegyen részt a kiállításon, végleges döntést azonban nem hoztak.

Radics és Makszimovics a királynál

Radics István közoktatásügyi miniszter este hat órakor kihallgatáson jelent meg Alekszandar király Őfelségénél. Este hét órakor Makszimovics Bózsó belügyminisztert fogadta Őfelsége. A két miniszter kihallgatása nincs összefüggésben a köztük kitört konfliktussal.

A Radics-párti miniszterek konferenciája

A Radics-párt miniszterei délután konferenciát tartottak, melyen az általános politikai helyzetet beszélték meg. Radics audienciája után a konferenciát a közoktatásügyi minisztériumban folytatták.

Radics külföldi tanulmányutja

Radics István közoktatásügyi miniszter boszniai és dalmáciai agitációs körutja után Franciaországba és Csehszlovákiába utazik, hogy az ottani közoktatásügyeket tanulmányozza. Visszérkezése után tapasztalatai alapján törvényjavaslatot terjeszt a parlament elé a közoktatás újjászervezéséről.

Öt kisebbségi jelentés a pénzügyi bizottság tárgyalásainál

A pénzügyi bizottság rövid ülést tartott, melyen felolvasták a többségi és kisebbségi jelentéseket. Külön kisebbségi jelentést terjesztettek elő a demokraták és földmivespártiak, a muzulmánok, a független demokraták, a horvát föderalisták és a szlovén néppárt. A jelentések mind meglehetősen

terjedelmesek; a szlovén néppárt jelentése egymaga nyolcvannyolc oldal.

Radonics Jován, a pénzügyi bizottság elnöke a többségi jelentést személyesen vitte az államnyomdába, ahol még az éjszaka folyamán elkészül és a parlament pénteki ülésén már szét is osztják a képviselők között.

A független demokrata párt agitációja

A független demokrata párt szombaton Belyén és vasárnap Mariborban tart nagygyűlést. A gyűlések szónokai Pribicsevics Szvetozár, Zserjav és Pivko lesznek.

Beograd sem kap pénzt

A Mac Daniel-csoport visszavonta ajánlatát

Beogradból jelentik: A beogradi városi tanács évek óta foglalkozik azzal a tervvel, hogy a főváros számára nagyobb külföldi kölcsönt vesz föl. Sok ajánlatot kapott a város különböző külföldi konzorciumoktól, amelyek azonban nem voltak elfogadhatók. Legutóbb a Mac Daniel-féle tőkés csoporttal folytattak tárgyalásokat tíz millió dináros kölcsön ügyében. A beogradi várospolitikai tényezői hónapokon keresztül tanácskoztak erről az ajánlatról, főleg amiatt, mert az ajánlattevők ellenszolgáltatásul többek között a beogradi villamosközpont bérletét kérték. Ezt a követelést a főváros vezetősége elutasította, emiatt a Mac Daniel-csoport most visszavonta kölcsönajánlatát.

A kölcsönajánlat visszavonása a főváros fejlődésében újabb akadályt jelent. Beograd város a Mac Daniel-kölcsönajánlat visszavonása után már is kapott újabb ajánlatot, de ennek feltételei annyira súlyosak, hogy komoly tárgyalás alapjául nem is szolgálhatnak és így a beogradi községtanács nem tehet mást, mint újabb kölcsönajánlatokat vár behívásai programjának megvalósítására.

Hatezer hold délbácskai föld viz alatt

Megalakulnak a községi belvizlecsapoló társulatok

Szomborból jelentik: A decemberben gyorsan ránköszöntő telet, az erős havazást minden átmenet nélkül enyhe tavaszi időjárás váltotta fel, melynek következtében úgyszólván egész Európában áradások keletkeztek és veszedelem fenyegette a Vajdaságot is. A hatóságok minden óvintézkedést megtettek, hogy megakadályozzák a Duna és Tisza kiöntését. Az áradás folytán a Duna és Tisza mellékfolyói is megdagadtak és megteit a két bácskai csatorna: a Péter király és az Alexander-csatorna is. A hatóság ekkor elrendelte a két csatorna zsilipjeinek lezárását, nehogy a csatornák vize is növelje az amúgy is megáradt Duna vízmenyiségét. A csatornák mentén az olvadás folytán felgyülemelő víztömeget sem szabad a csatornába átszivattyuzni. Ezzel az intézkedéssel a csatornák esetleges kiáradásának akariák elejét venni. Ezeknek az óvó rendszabályoknak az lett a következménye, hogy a Péter király és az Alexander-csatornamentől földek ma víz alatt állnak. *Délbácskában a nedves időjárás miatt ma több, mint 6000 hold szántóföld van víz alatt.*

A csatornák mellett lakó falvak lakói több ízben fordultak az alispáni hivatalhoz segítségért. Az alispáni hivatal terveket is készített, hogy miképp lehetne a szántóföldeken felgyülemlett óriási vízmennyiségeket lecsapolni. *Marinkovics Györgye vármegyei főjegyző*, vízügyi referens végigjárta a csatornamentől községeket és arról igyekezett a lakosságot meggyőzni, hogy az egyes községeknek *vízárulatokba kell tömörülni*, mely aztán a földek lecsapolását keresztül viszi, még pedig oly módon, hogy a vízes földekről kis levezető csatornákat vezetnek úgy, a Péter király, mint a Sándor király-csatornába.

A vármegyei vízügyi referens elsőnek az Alexander-csatorna mentől fekvő községeket hívta össze *Petrovácon* értekezletre, hogy azon a ehlyizek lecsapo-

lását megbeszéljék. A Petrovácon tartott értekezleten résztvettek *Ramenka, Stari-Putog, Kulpin, Kiszacs, Torzsa, Deszpot-Szeréi-Ivan, Krsztur és Vepro-vác* községek kiküldöttjei. Ezeknek a községeknek a határaiban több, mint 2000 hold szántóföld van víz alatt. Az értekezlet azzal záródott, hogy a községek kiküldöttjei hozzájárultak a vármegyei vízügyi referens javaslatához és rövidesen megalakítják a Sándor király-csatorna mellett húzódo községek belviz lecsapoló társulatát.

Néhány nap múlva a Péter király-csatorna mentől fekvő községek tartják meg értekezletüket *Novivbaszon*. Ezeknek a községeknek a határaiban több mint 1000 hold szántóföld fekszik víz alatt.

Az áradásokozta vízkárok végleges megszüntetésének tervével egyidőben a vármegyei hatóság le akarja csapolni a Bácskában levő mocsarakat is. Bácskában két mocsaras terület van, egyik a *Mosztonga* mocsár mellett húzódo ugynevezett *Prekobara*. Ugy a mostonga, mint a Prekobara melletti községek nedves időjárás esetén rendkívül sokat károsodnak a mocsarak kiöntése miatt. A két mocsár mentén ma több, mint 3000 hold föld van víz alatt. Ez azonban kisebb baj. Sokkal nagyobb baj ennél az, hogy a mocsarak nedves időben való kiáradásait a községek belterületei is megérik és a mocsárvíz következtében több helyen a házak is összedőlnek. Így legutóbb Bácsról, Pářícevről és Kulpinról érkeztek jelentések, hogy a belviz miatt, melyet a mocsarak megdagadása idézett elő, néhány ház összedőlt, sok pedig megrongálódott. A vármegyei hatóság most azon fáradozik, hogy a Mostonga melletti községek is alakítsák meg a vízlecsapoló társulatot a csatornát építsenek a Dunáig. A Prekobara Tiszába való levezetésére hasonlóképp kezdeményező lépések történtek. Mint értesülünk, a bácskai hatóságoknak a Mostogát és

Prekobarat lecsapoló akcióját a kormány is támogatná és nagyobb összeggel járulna a két csatorna lecsapolásához.

Kasszafurók

A szentai gimnáziumban Hétezerháromszáz dinárt loptak el az igazgatói irodából

Szentáról jelentik: Vakmerő betörés történt szerdán éjjel Szentán. Ismeretlen tettesek behatoltak a főgimnázium igazgatói szobájába és ott feltörték a Wertheim-szekrényt.

A betörést Rác Szabó Péter iskolaszolgá csütörtökön reggel vette észre, amikor bement az igazgatói szobába takarítani. Nyomban jelentést tett Mrkobrád György igazgatónak, aki a történetről jelentést tett a rendőrségnek. A rendőrség részéről *Dudás Emil* ügyeletes rendőrkapitány és *Lukovác Tané* alkapitány, a járásbírósról *Davodovics Bogdán* járásbíró szálltak ki a helyszínre, a nyomozás megindítása végett. Megállapították, hogy a betörők alkulcs segítségével jutottak be a gimnázium épületébe. Mrkobrád igazgató hivatali szobájban előbb kifurták és felnyitották a pánccelszekrényt, minthogy azonban ott kevés pénz volt, az íróasztalok fiókjait vették sorra. Valamennyi fiókot feltörték és az azokban talált *hétezerháromszáz dinárt* elvitték. A pánccelszekrény kifurása gyakorlott kezekre vall és valószínű, hogy a tettet hivatasos betörők követték el.

A nyomozás során elsősorban Rác Szabó György iskolaszolgát hallgatták ki, aki elmondta, hogy a betörést éjjel után követték el a betörők, mert éjjel körül ő még bentjárt az igazgatói szobában. Szerdán este ugyanis diák-bál volt a szegénysorsu gyerekek felségelyezésére. Amikor a bált megelőző előadás véget ért, dr. *Teleki István* tanár átadta Rác Szabónak a bevételt, négyezerháromszáz dinárt, azzal, hogy vigye be az igazgatói szobába és zárja el az íróasztal fiókjába. A bál bevételén kívül a betörők szákmánya lett a tanárok külön óradíja is, mit még nem vettek fel.

Nemes-maklári Vukovics-lányokról

Irtá: Sz. Szigethy Vilmos

Hogy merre van Nemes-Maklár, azt én ugyan nem árurom el. Keresse meg mindenki a térképen. Elég az hozzá, hogy az odavalósi ember mind bocsorban és szürben járt, jóllehet nemes ember volt mind. A kiváltságuk állítólag onnan származott, hogy Mária Terézia egyszer meghalt a faluban. A történelmi nevezetességű házat több ízben magam is kerestem, de nem akadtam rá. A makláriak ugyanis időközben úgy összeveszték a helykérésben, hogy mostanában husz házat is mutogatnak harminc ágygal, ami végtére sok egy királynőnek is.

Nemes-Makláron csak a férfiak voltak parlagiak, a kisasszonyok nevelőintézetekben finomodtak ki, ahol a különféle praktikus tudnivalókon kívül elsajátították a kacérkodás művészetét is. A közhit szerint ők értettek legjobban az apró gonoszágokhoz s szemük játéknak nem lehetett ellentálni. Ezek a szemek egyszerre mosolyogtak és sirtak s kelő helyzetben annyi szenvedést tudtak játszani, hogy a léhűtő férfinép sietett tulajdonosukat visszatenni az élet számára. Legtöbbszörre karikagyűrűvel.

A legszebbek a Vukovics-lányok voltak. Édes apjuk, a vén Brácó, egész nap az ambituson ült és pipázott, ambátor gonosz nyelvek szerint inkább a pénzén ült. A lányával csak annyit törődött, hogy ebédrevalójuk legyen, ami másra is szükségük volt, azt vascsora után ferblin nyerték el tőle, persze csalva. S ha már veszedelem volt a Vukovics-lányokkal a szeretlem terén kiköcsögni, sokkal nagyobb veszedelem volt a kártyában rájuk támadni. Azonban az öreg, aki nem látta meg harminc évig a felesége, meg a telekkönyv-

vezető dolgát, hogy vette volna észre ezt a lényegében kisebb csalást?

Pedig az asszony dolgát tudta mindenki s mikor végre behunyta szemét a szegény félreértett teremtés. Brácót alig lehetett visszatartani, hogy legalább a ravatal mellett ne pipázzon. A temetőben pedig — nem mindig mondom, milyen rövidlátó az a Brácó! — a telekkönyvvezető olyan keserves zokogást vitt véghez, hogy a plébános ur helyenvalónak találta a figyelmeztetést.

— Kedves barátom, talán úgy ille nék, hogy a meghalodogultnak az ura sírjon jobban, mint maga.

Talán ezeknek az apró epizódoknak is volt részük abban, hogy a Vukovics-lányok a lovagiasság szabályaim túl is lányok maradtak. Jelentkeztek ugyan kérők, de hamar elárólgattak, mikor a négy szemközti beszélgetésnél sirni kezdett az öreg Brácó, hogy ő földhözragadt koldus, aki arca verejtékével szerzi meg a mindennapi betevővalót. (Nyilván a bankbetéteket értette ez alatt.) Elég szépek a lányok pénz nélkül is.

— Mert mit érsz fiam, a pénzzel, ha csunya asszony jár vele. Elmegy szépet szeretni és arra költöd. Itt mingyárt helyben kapod a szépet.

Isten ugye azok voltak. Az idők folyamán összeenyertek egy kocstra, meg két lóra valót s azon jártak vizitálni a szomszéd falvakba, még csak kocsis se vittek magukkal.

Akkoriban otthon éhhetetlenkedett Vukovics Sácó, az unokaháryuk s merész kérdéssel nyult bele a családi hangyabolyba.

— Voltaképpen miért is nem mentek ti férjhez?

A lányok keserűen felkacagtak.

— Hát enged az öreg mást is élni?

— Eh, ostobák vagytok, ti sem csináljátok jól a dolgot, csupa olyan alak lezsel körülöttem, akiknek magának sincs egy garasa. Légtatja őket Maklár határában az ezer hold. Inkább fosiatok meg valami gazdag firmát,

A lányok megint sóhajtoztak, hogy ugyan hol van az!

— Száz is kerül, csak körül kell nézni.

Aztán hozzátette:

— Zorka, mit szólnál a Schannen-fiuhoz?

— Ojjé, egyidős velem.

— Hát aztán? Ez is baj?

— Bajnak nem baj, de fél fejjel magasabb vagyok, mint ő.

— Hordj alacsony kontyot, ő pedig magassarku cipőt.

— Aztán meg elég ostobácska.

Sándor már pukkadozott.

— Édes galambom, vedd tudomásul, hogy titeket így vagy valami buta ember vesz el, vagy egy öreg akadémikus. Schannen Jakab a vármegye leggazdagabb svábia, minek neki az ész is. Elég okos leszél te a családban.

Zorka már tárgyalni kezdett.

— Mit ér, ha csak mi ketten határozunk el valamit!

— Csak bízd rám a többit, csináltam én már különb eseteket is.

Schannen Fülöp édesapja akkoriban — becsületos mérszárosmesterségéhez mértén — sokat tűnődött azon, hogy miért tud az állat megérni három éves korára és miért marad némelyik ember éretlen huszonnégy esztendővel is? A fiu versenystállót tartott s karperecet viselt, egyébként szöke volt és vékony. Az agarárszálon eleinte félszegen forgóldott a lányok árnyékában, de aztán átsapott a borozó kompániához, ahol Vukovics Sácó nagy hangon beszélt a Maklár-ról. Ebeszélése szerint a Maklár ősi fészék volt már a hunok idejében, a Maklár adott menedéket az üldözött negyedik Bélának (csak ugy, sans gene, a Bélának), valamint később pedig a nagy Teréziának, annál szebb darab föld nincs a világon és különb vadak sem találhatók, mint ott.

A szöke sváb hallgatta egy darabig, aztán bátorlalanul megszólalt.

— Miért emlited a falutokat nevelővel?

Sándor lesújtó pillantást vetett rá.

— Eh, ehhez érteni kell.

— Meghocsátasz, de én valóban nem értek, mondta elpirulva a Schannengyerek.

— Akkor megmondom. Maklár falut jelent. De ha azt mondom: a Maklár, akkor a birtokomat gondolom, a nemesi, uri birtokomat.

Volt a hangjában valami impertinencia, ami felbőszítette ezt a szejjel fiut.

— A pénz az igazi nemesség.

— A ti eszetek szerint föltétlenül. De szerencsére vannak még tradíciók s ha mi gyöngék volnánk azok ápolására, itt vannak az asszonyaink, akik szigorúan vigyáznak minden disztinkcióra.

— Mik azok a disztinkciók?

— Fiacskám, igen egyszerűek. A mi lányaink például csak a magunk fajtájához mennek feleségül.

— Eszerint az én számonra nincs is nálatok lány, — lángolt a fiu.

Sándor luizta a szót, mint napszámos a boronát.

— Nem mondom éppen, de nagyon nehezen.

Valamivel még engedékenyebb hangon hozzátette.

— Ezért nem szabad haragudnod, hiszen nem én csináltam a dolgot, de ha egyszer ilyen arrogánsak ezek a zöldségek! Nem is általános a betegség, maklári specialitás!

A Schannen-gyerek fiú már vérvörös volt.

— Kit tartasz te Makláron a legszebb lánynak?

Sándor tétovázott.

— Hát ami azt illeti, vannak elegendően, mint amennyi kell...

— Mégis! Szeretném látni, melyik a legbüszkébb?

— Zorka, — kottyantotta ki valamelyik legény.

Sándor arca elkomorult.

— Az atyafiságot hagyjuk ki a játék-

Rajcsics Sándor temetése

Óriási részvét mellett kísérték örök pihenőre az elhunyt alpolgármestert

Rajcsics Sándort, Szubotica város elhunyt alpolgármesterét csütörtökön délután temették el nagy részvét mellett a Bajai-úti temetőbe. Az elhunyt temetése felől a város intézkedett és a tanács határozata alapján a holttestet még szerdán este a városháza épületébe szállították, ahol a közgyűlési terem vesztübiléjében ravatalozták fel. A ravatalhoz, a melynek jobb és baloldalán állandóan díszruhás rendőrök teljesítették szolgálatot, egészen a temetési szertartásig szabadut engedtek a közönségnek. A gyász jeléül a városházán csütörtökön csak délelőtt fél tizenegy óráig voltak hivatalos órák.

A temetési szertartás délután három órákor kezdődött. Már fél három órási közönség gyűjt össze a városháza előtt, ahol díszruhás rendőrök tartották fenn a rendet. Megjelentek Györgyevics Drágoszláv főispán, az állami hivatalok és közintézmények, politikai pártok vezetői, továbbá *Danjanovic*, tábornok vezetésével a szubotici helyőrség tisztikara, a kiszélesített tanács tagjai, valamint a városi tisztviselők, akik festőfellegyvonultak fel a temetésre. Három óra előtt néhány perccel érkezett meg a ravatalhoz a gyászoló család: az elhunyt özvegye, kislánya, valamint kiserjedi rokonsága. Mely eseményen kezdődött meg a gyászszertartás, amelyet *Budakovics* Lajos püspöki adminisztrátor végzett főnyes papi kísérettel. A gyászszertartás befejezése után *Malagurszki* Albe polgármester a városháza erkélyéről a város névében bucsuzott el az elhunyttól. Hatásos beszéd keretében sorolta fel Rajcsics Sándor érdemeit, a melyeket közigazgatási munkásságával szerzett. *Malagurszki* polgármester után *Mandics* Mihály, a városi könyvtár igazgatója Szubotica város lakossága névében bucsuzott el az elhunyttól.

ből Zorka is rossz néven veszi, ha meghallja, hogy róla vitázunk.

De már akkor alig lehetett tartani a svábot.

— Mibe fogadsz velem, hogy mához három hétre a feleségem lesz Zorka!

A jó rokon ekkor olyan habotába fogott, hogy feljöttöt néhány palackot. Akart mondani is valamit, de nem jött nyelvére a szó, szinte nyögte néhány pillanat múlva.

— Te és Zorka? Bocsáss meg, nem fogadhajok.

— Mert nem mersz!

Vukovics Sándor megvénésedett.

— Hát merek, legyen szerencsém.

— A fogadás tárgya egy ló.

— Nyergesűl.

Paroláztak, elvágták, folytatták a mulatságot.

... Eltelt után történt, hogy Zorka magához hivatva az unokabátyját.

— Te vagy itt a familia egyetlen férfitagja, mindenekelőtt nekem akarom bemutatni a vőlegényemet, Schannen Fülöpöt.

Sándor akkora szemét meresztett, hogy leesett a monoklija. Azzal bailódott zavartan, úgy nyugtatót kezét.

— Bocsáss meg, pajtás, lefőztél. De gratulálok ahhoz az észhez, amelyik erősebb a maklárinál is. Fogalmam sincs róla, hogyan csináltad, de jól csináltad.

A fiu szemmeláthatólag jól érezte magát Zorka mellett, mert kidüllesztette a mellét.

— Bizd csak rám! Nem írok a szomszédra észért. Ezvébként várom a lovat.

— Természetesen, felelte Sándor, ehhez jussod van.

S hogy éppen távozni készült, még megjegyezte, nyilván a teljes biztonság kedvéért.

— Becsületbeli tartozásnak tekintem s mire haza érsz, otthon lesz a ló is.

Hogy a két unokatesóval mit talál ezen nevetni valót, pláne amikor a fiu a fogadásban vesztes, — azt Schannen Fülöp sohasem tudta megérteni.

A beszédek elhangzása után a katonazenekar gyászindulója mellett indult el a temetési menet, amely a városháza előtti parkot megkerülve haladt végig a Szombori-úton a Bajai-úti temető felé. Az utvonalakon, amerre a temetési me-

net elhaladt, gyászfátyollal bevont gázlámpák égtek, az üzletek redőnyeit pedig lehúzták. A temetési gyászszertartás után dr. Evetovics Mátyás, a szubotici leánygimnázium igazgatója mondott bucsubeszédet.

Olaszország nem enged be német árut

A bajorok bojkottjára Mussolini ellenbojkottal felel

Londonból jelentik: A *Daily Telegraph* azt írja, hogy Olaszország és Németország között súlyos konfliktus tört ki. A konfliktusnak az az oka, hogy a bajorországi társadalmi és ipari szervezetek a déltiroli németek üldözése miatt ki-mondták az olasz áruk bojkottját. Az olasz kormány a bojkott ügyében jegyzéket intézett a német birodalmi kormányhoz, melyet meg-

fenyegetett, hogy Olaszország a bojkottra ellenbojkottal felel, ha a bajorok nem állanak el az akciótól.

A német birodalmi kormány válaszában kifejtette, hogy a bajor bojkottot társadalmi szervezetek kezdeményezték, a kormány teljesen távol áll az akciótól, melyet *nincs módjában megszüntetni*. A válasz egyáltalán nem elégitette ki Mussolinit.

A SZENKOVICS-AKTÁK

A budapesti katonai ügyészség házkutatást tartatott Zboray Miklós dr. ügyvédi irodájában — Lefoglalták az Ostenburg-különítmény segédtsíztjének iratait — Előkerültek a Somogyi—Bacsó-ügy titkos okmányai

Budapestről jelentik: A Somogyi—Bacsó-gyilkosság nyomozásában váratlan fordulat történt.

A második Károly-puccs idején, mint emlékeztetés, a kormányzó csapatai Budaörsnél elfogták a királyhű Ostenburg-különítmény több tisztjét, közöttük dr. *Szenkovics* Dénes volt fővárosi tanácsjegyzőt, gróf *Ostenburg-Morawek* Gyula különítményi parancsnok segédtsíztjét. A tiszték ellen lázadás miatt eljárás indult a katonai törvényszéken. *Szenkovics* védelmével dr. *Zboray* Miklós ügyvédet bízta meg, aki minden követ megmozgatott védenca szabadlábrahelyezése érdekében. Amikor ez nem sikerült, *Szenkovics* figyelmeztette védőjét arra, hogy

ő, mint Ostenburg segédtsíztje biztonságba helyezte annakidején azokat a Somogyi—Bacsó-gyilkosságra vonatkozó fővezérségi parancsokat, amelyek a bünygy eltussolását szolgálták és súlyosan kompromittálók magas méltóságokat betöltő személyiségekre.

A Somogyi—Bacsó-gyilkosságot ugyanis az Ostenburg-különítmény tisztjei, *Megay* László hadnagy, *Kovarcz* Emil főhadnagy és *Soltész* István — *jelenleg a honvédelmi miniszteriumba beosztott százados* — követték el. Ezek a tiszték résztvettek egy fővezérségi teán a Gellért-szállóban, ahol a katonai cenzurahivatal egyik tisztje felolvasta *Somogyi Bélának a Népszava számára írt, de letiltott egyik cikkét a dunántúli fehér terrortól*. A cikk felolvasása után hangzott el az azóta hirhedtté vált megjegyzés:

— Ezt az embert el kell hallgattatni!

Kovarcz, *Megay* és társaik parancsnak vették a fővezérségi teán elhangzott óhajt és egy fővezérségi automobilon elrabolták *Somogyi Bélát* és *Bacsó Bélát*, akiket azután az ismeretes módon meggyilkoltak és kiraboltak.

Amikor a rablógyilkosok ellen megindult a nyomozás,

a fővezérség számos olyan intézkedést tett, amelyek arra szolgáltak, hogy a bűnösök

menekülését elősegítsék.

A fővezérség többek között egy légbőlkapott valutacsempészési ügy nyomozására elküldte a halálautót a gyilkosokkal együtt Satoraljaujhelyre és ugyanakkor *hamis jelentésekkel félrevezette a rendőrséget*, amelynek — az angyalföldi vámnál posztoló rendőrszem ébersége folytán — tudomása volt az autó számáról. Az eltussolási akció során

a fővezérség egész sereg bizalmas utasítást adott az Ostenburg-különítménynek a gyilkosok és a bűnjeltek elrejtésére vonatkozólag és ezeket a titkos aktákat *Szenkovics* kezelte,

aki, mikor a különítmény rendes katonai osztaggá alakult át, az érdekesebb iratokat biztonságba helyezte a maga számára.

A Somogyi-ügy aktáiból *Szenkovics* felvilágosításai alapján *Zboray* ügyvéd memorandumot készített és azt eljuttatta illetékes helyre.

Mint hogy a memorandumban foglalt adatok nyilvánosságra hozatala igen káros és igen kellemetlen lett volna magasállású személyiségekre vonatkozólag, úgy intézkedtek, hogy *Szenkovics* Dénes — ha hallgatást fogad — sürgősen szabadlábra kell helyezni. Ez meg is történt és *Szenkovics* azóta csakugyan hallgatott, noha a legutóbbi *Beniczky*-affér alkalmából rá is történt hivatkozás, mégpedig *Fényes* László, a *Npszava* munkatársa részéről. Most azután

a budapesti katonai ügyészség átírt a polgári ügyészségnek, hogy tartasson házkutatást dr. *Zboray* Miklós ügyvédnél és foglaltassa le a *Szenkovics*-féle aktákat.

Csütörtökön délután csakugyan detektívek jelentek meg *Zboray* ügyvédi irodájában és lefoglalták *Szenkovics*nak nála őrzött iratait. A házkutatásról háromsoros, semmitmondó kommunikét adtak ki, amelyből nem derül ki, hogy miért határozta el magát a katonai ügyészség erre a lépésre. Állítólag *Fényes* László jelentette be a katonai ügyészségen leg-

utóbbi tanukihallgatása alkalmával, hogy ezek az iratok *Zboray*-nál vannak és ezért foglaltatták le az aktákat. A másik verzió szerint

az akták lefoglalása azon a címen történt, hogy *Szenkovics* jogtalanul tulajdonította el azokat az Ostenburg-különítmény levéltárából.

Ebben az esetben természetesen az aktákat nem fogják olyan módon felhasználni, hogy a Somogyi—Bacsó-gyilkosság felbujtóinak és bűnpalástolójának szerepe tisztázódjék.

P. H. E.

Változások a szubotici városházán

Vukics főjegyzőt áthelyezték Pancsevóra

A belügyminiszter *Vukics* Vrányé szubotici városi főjegyzőt ugyanilyen minőségben *Pancsevóra* helyezte át és mint értesülünk, *Vukics* főjegyző rövidesen el is hagyja Szuboticiát. *Vukics* 1919-ben került a szubotici közigazgatáshoz, ahol előbb mint rendőrkapitány, a bünygyi osztályt vezette, majd *Karakasevics* Gábor rendőrkapitány elhunytá után a belügyminisztérium őt nevezte ki rendőrfőkapitánnyá. A múlt év elején megvált a rendőrségtől, mert a belügyminisztérium városi főjegyzőnek nevezte ki és áthelyezéséig ebben a minőségében szolgált a várost.

Vukics áthelyezése folytán megüresedett főjegyzői állás betöltéséről mindezekig még nem intézkedett a belügyminisztérium. Hír szerint az állást a radikális páriszervezet kívánságának megfelelően fogják betölteni. Az új városi főjegyző kinevezésével egyidejűleg fog megtörténni *Rajcsics* Sándor halálával megüresedett alpolgármesteri és *Nedeljkovic* Miladin nyugdíjazásával megüresedett pénzügyi tanácsnoki állás betöltése is.

Gázol a vonat

Három halálos elgázolás és három kisiklás egy nap alatt

Zagrebból jelentik: Szerdán este a Zagrebból Beogradba menő 8-as számú gyorsvonat egyik kocsija *Podsused* állomás közelében kisiklott. A kisiklás folytán a forgalom két óráig szünetelt, mielőtt a kisiklott kocsit a vasúti sínekre emelték. A kisiklás nagy pánikot idézett elő a vonat utasai között, szerencsére azonban sebesülés nem történt. Vrandugi jelentés szerint szerdán éjjel a Vrandug és Nelsla között kisiklott a 9039. számú személyvonat. A kisiklás következtében ezen a vonalon is megakadt a forgalom. Ugyancsak szerdán Bród mellett Nova-Kapela állomáson kisiklott a 44-es számú vegyesvonat két teherkocsija. A vonat azonnal megállították és így sikerült esélyes nagyobb szerencsétlenséget megakadályozni. Szerdán este a noviszadi teherpályaudvaron tolatás közben a 8834. számú vonat elgázolta *Veszelinovic* Deszpot vasúti fekest. A vonat kerekéi *Veszelinovic* derekán mentek keresztül s nyomban meghalt. Bietovárban a 2731. számú vonat, amely *Garesnicéből* érkezett, elgázolta *Kokinec* Szever vasúti pályamunkást. *Kokinec*et beszállították a kórházba, ahol rövid idő múlva belső elvérzés következtében kiszénvedett. Ljubljana és Jeszenice között a 952-es számú személyvonat elő vetette magát *Znidar* Krisztina húszéveses magánhivatalnoknő és azonnal meghalt.

KISEBBSÉGI ÉLET

●●●

A szlovenszói magyarok, mint az egyik pozsonyi magyar lap írja, elhatározták, hogy a prágai kormány sérelmes nyelvrendelete ellen a Népszövetséghez fordulnak panasszal, mert a nyelvrendelet nemcsak a trianoni békeszerződéssel ellenkezik, hanem a lo-carnói egyezménynek szellemét is sérti. Nyilván a készülő akció miatt történt meg — írja a Narodni List, — hogy a kormány még nem adta ki a nyelvrendelet végrehajtási utasítását, nehogy éles fegyvert szolgáltatson maga ellen a nemzetiségi kisebbségeknek, de azért nem állott meg az államnyelv általánosságá tételének utján, sőt újabbán ismét szigorú rendeletet bocsátott ki, hogy mindazok az állami és községi tisztviselők, akik nem sajátították el a cseh hivatalos nyelvet, záros határidőn belül elmozdítottak, azok a nemzetiségi kisebbséghez tartozó lakosok pedig, akiknek honosítása minden rendben, nem izhetnek kenyérkereső hivatást. Ha ezt a rendeletet teljesítésében végrehajtják, ismét körülbelül kétszáz ezer magyar és német állampolgár veheti kezébe a vándorbotot.

*

A prágai kormány autonómia-tervével egyáltalában nincsenek megelégedve a szlovákok. A néppárt lapja, a Slovák, az autonómia-javaslatról így ír: »Az a véleményünk, hogy a cseh pártok nem a megegyezést keresik, hanem inkább az újabb komplikációkat, hogy a szlovenszói kérdés elintézését ezzel is elodázzák. Ha tényleg rendezni akarják a kérdést, úgy ez legegyszerűbben a pittsburgi szerződéssel történhetik. A szlovenszói kérdést elsősorban a nemzeti demokraták komplikálják, akik a megyeszövetség ellen akadályokat gördítve, éppen a szlovenszói probléma megoldását akadályozzák meg. Velük szemben állnak a szociáldemokraták, akik a történelmi országokban akarják a meggyerendszert bevezetni s ezzel akarják a szlovenszói kérdést kijátszani. Hódza mindezekig nem nyilatkozott, neki valószínűleg az a véleménye, hogy »történelmi bármí, csak én maradjak hatalmon.« Prágának is el kell ismerni, hogy Szlovenszói problémáját a néppárt nélkül nem lehet elintézni s a szlovenszói kérdést csakis a cseh nemzet és a szlovák nemzet oldhatják meg. De elsősorban a kezdeményező cseh pártoknak kell egy közös javaslatban megegyezniük, amely aztán egy közös bizottság elé kerülne. Másrészt a szlovenszói kérdés egy lépéssel sem haladhat előre.»

*

Az erdélyi községi választásokkal kapcsolatban az erdélyi magyar lapoknak nyilatkozott dr. Várady Aurél, a magyar párt ügyvezető elnöke. Figyelemreméltó nyilatkozatában többek között kijelentette, hogy a választások kitűzése egyáltalában nem érte meglepetésszerűen a pártot. A vezetőség már jóelőre megtett minden szükséges előkészületet és most, hogy a kérdés aktuális lett, az egyes fagozatoknak csupán a végső technikai utasításokat adja meg. Egy másik magyarpárti vezetőember a következő rendkívül érdekes dolgokat mondotta a felmerülő politikai problémákról: »A magyar pártot a választások kényszerűleg az elé a probléma elé állították, hogy a választási kooperáció súlyos kérdésében döntenie kell. Ez a döntés, történjen bármely irányban is, vehet következményeket fog maga után vonni, mert hiszen valószínű az, hogy azok a pártok, amelyekkel a magyar párt meg fogja szakítani a további tárgyalásokat, sikeres vagy sikertelen szereplésének minden ödlumát igyekeznek majd a magyarságra áthárítani. Természetesen ez a tétel nem csupán a magyarságra, hanem a többi kisebbségekre is érvényes. Ez a

következmény a román politikai élet helyzetéből természetesen és önkéntelenül folyik. Ugy az Avarescu párt, mint a nemzetiek és a parasztpártiak már hosszú idők óta hirdetik azt, hogy egyedül és egyedül csak ők kormányképesek és a liberálisok után ők következnek. Avarescuék például még a rendelkezésükre álló sajtóban is publikálják azt, hogy közöttük és liberálisok között megegyezés jött létre, melynek értelmében a jelenlegi kormány közeli távozása után törvényes jogutódként ők veszik át a hatalmat. Ezzel szemben a liberálisok semmi hajlandóságot

nem mutatnak a távozásra és mindig egyöntetű nyilatkozataik szerint még évekig szándékoznak az ország ügyeit vezetni. A helyzet tehát az, hogy a román politikai pártok már évek óta a jövő reményéből élnek és ez a remény az, amellyel híveik tömegét magukhoz kapcsolják. A választások nagy csalódásokat és kiábrándulásokat fognak magukkal hozni, természetes, hogy a csalódott pártok a kisebbségekben fogják keresni és megtalálni azt a bűnbakot, amellyel minden lehetőséget, minden okot és követelményt nyugodtan, felelősség nélkül rádobálnak.«

Amerika belép a hágai világtörvényszék tagjai közé

A szenátus hetvenhat szavazattal tizenhét ellenében fogadta el az indítványt

Washingtonból jelentik: A szenátus izgalmas vita után 76 szavazattal, 17 ellenében elhatározta, hogy Amerika belép a hágai világtörvényszék tagjai sorába, vagyis vitás diplomáciai kérdéseit hajlandó a hágai döntőbíró elé terjeszteni.

A csatlakozás mellett szavazott 39 köztársasági, 37 demokrata, elene szavazott 14 köztársasági, 2 demokrata és egy farmer. Wilson özvegye a karzatról nézte végig a szavazást, mely a volt elnök gon-

dolatát valósította meg. A szavazás után Borah szenátor kijelentette, hogy a harc tulajdonképpen csak ezután indul meg a két tábor között, mely a döntést fel fogja használni a jövő évi szenátusi választásokon.

A szenátus határozatáról Coolidge elnök írásban fogja értesíteni a Népszövetséget és ebben hangsúlyozni fogja, hogy Amerika csak az esetben terjeszti vitás kérdéseit a döntőbíró elé, hogy ha az nemzetközi szerződéseken alapszik.

Verembe esett rőföskereskedők

Amikor a paraszt boltot nyit — A bíróság hat-hat havi börtönre ítél két csantaviri alkalmi kereskedőt

A szubotical törvényszéken csütörtökön tárgyalta Pavlovics István törvényszéki elnök tanácsa Hajagos Gábor és társai csantavéri lakosok családi bünyűjét, akiket az ügyészség azzal vádoit, hogy több kereskedőtől árut csaltak ki. A közvédat Vasziljevics Ljuba dr. államügyész képviselte, a védelmet Veréb Gyula dr. és Katanec Mihovil dr. ügyvédek látták el.

Pavlovics István elnök délelőtt félkilenc órakor nyitotta meg a főtárgyalást. Az elsőrendű vádlott az elnök kérdésére elmondta, hogy Hajagos Gábornak hívják, harmincyolc éves csantavéri lakos, foglalkozására nézve szabó. Kivüle vádolva voltak még Juhász József napszámos, Juhász Ferenc és Juhász Benő csantavéri földművesek.

Szabóból rőföskereskedő

Elsőnek Hajagos Gábort hallgatta ki a bíróság.

Az elnök: Azzal van vádolva, hogy több kereskedőtől árut csalt ki és azt elrejtette. Bűnösnek érzi magát?

A vádlott: Bűnösnek érzem magam, de a sógorom, Juhász József kényszerített rá.

Az elnök: Mondja el, hogy történt az eset?

A vádlott: Szabó vagyok Csantavéren. A sógorom előttem egy napon hoztam és azt mondta, hogy csináljunk rőföskereskedést. Nekem volt 6500 forintom, neki is. Ezt a pénzt összeraktuk és a 13.000 forinttal megkezdtük a rőföskereskedést.

Az elnök: Mikor volt ez?

A vádlott: 1922-ben. Elmentünk Szentára és ott több kereskedőnél árut vettünk. Előbb készpénzért, azután a kereskedők ártak hiteltbe is.

Az elnök: Kínél vásároltak?

A vádlott: Fischer és Klein cégnél Szentán. Előbb kicsibe. Aztán, minthogy pontos fizetők voltunk, a kereskedők megemerkeltek bennünket és ártak többet. Adtunk egy váltót és arra kaptuk az árut.

Az elnök: Mennyi volt a legnagyobb tartozásuk a cégnél.

A vádlott: Ugy 20.000 dinár körül. Mikor ennyi volt, nem tudtuk tovább fizetni.

Az elnök: Azután még melyik cég »embereit« meg magukat?

A vádlott: Krajnyik Mózes Szentán.

Az elnök: Kik jártak bevásárolni? Együtt mentek ketten, vagy külön-külön?

A vádlott: Egyszer az egyik, egyszer a másik. De volt úgy, hogy ketten is.

Az elnök: Krajnyiknál mennyivel maradtunk adósak?

A vádlott: 10.000 dinár lehet az adóság.

Az elnök: Vezettek maguk könyvet?

A vádlott: Nem.

Az elnök: Kínél vásároltak még?

A vádlott: Braća Schwarz Becséről elküldte hozzánk az utazóját és átánlott árut.

Az elnök: Mennyit vettek tőle?

A vádlott: 20.000 dinárért.

Az elnök: Volt-e még?

A vádlott: Igen. Mita Risztics i Szin cég Szentáról. Itt 7—8000 dinárral maradtunk lea.

Az elnök: Volt maguknak boltjuk? Üzlethelyiségük?

A vádlott: Nem. Csak a házban volt egy szoba, abban volt egy stólósi. Ez volt az egész.

Az elnök: Mennyi ideig állt fenn ez a maguk rőfösüzlete?

A vádlott: Csak egy évig.

Az elnök: A pénzzel mit csináltak?

»Eljárt az idő rajtunk«

A vádlott: Eljárt az idő rajtunk. Az árak estek. Jöttek a fizetőfelhívások, nem tudtuk fizetni. Hát mit csináljunk? Zaklattak bennünket »készpénzért«. Sűrűn jött a levél. Akkor mondtam a sógoromnak: »Nem baj lesz, ha nem fizetünk.«

— Ne törődj vele — mondta a sógorom.

— Ez nem gyerekjáték — mondtam én. — Legelőbb elteesszük az árut, mert ha elveszik tőlünk, nem leszünk semmik se. Majd én elintézem — mondta a sógorom és akkor elrejtettük az árut. Volt

két varrógépem is. Azt elvittem a másik sógoromhoz, Juhász Ferenchez. A posztót és egyéb árut, vásznat, ciccet, kanavászt az apósom, Juhász Benő házában rejtettük el.

Az elnök: Ki vitte oda az árut?

A vádlott: Én a kapuig vittem. A sógorom vitte be. Én ugyanis haragban vagyok az apósommal.

Az elnök: Mikor vitték oda az árut? Nappal?

A vádlott: Nem. Későn este és korán reggel.

Ezután a másodrendű vádlottat, Juhász Józsefet hallgatta ki a bíróság.

Az elnöknek arra a kérdésére, hogy bűnösnek érzi-e magát, így válaszolt:

— Igazán nem tudom. Buta voltam a kereskedéshez. Egyszerű paraszt vagyok. Nem értek én a rőföskereskedéshez.

»Brankatérozunk«

Ezután ő is elmondta, hogyan kezdtek az üzletet. Mikor aztán, egy évi kereskedés után, rosszul ment a bolt és a vádlott kérdezte a sógorát, hogy mit csináljanak, Hajagos ezt felelte:

— Legelőbb majd brankatérozunk.

Az elnök: És nem mondta a sógora, hogyan megy ez?

A vádlott: Én nem hallottam ezt előttem soha. Őrá bízom. Mondta, csak bízzam rá. Tönkre mentünk. Brankatérozunk. Az árut éjjel apám házába vittük. A Hajagos még a háboru idejében vermet ásott az udvarban, a tyukól mellett, ahova a rekvirálás elől a búzát rejtettük el. Ebbe a verembe ástuk el a portékát.

Az elnök: Tudott arról a maga apja, hogy árut rejtettek el nála?

A vádlott: Apám nem tudott róla semmit. Ő aludt, mikor vittük a portékát.

A harmadrendű vádlott, Juhász Ferenc azt vallotta, hogy nem tudja, miért hozták el hozzá a két varrógépet. Vasárnap hozták el és kedden elvitték a gépeket a csendőrök.

A vádlottak sorát a hetvenegy éves Juhász Benő zárta be. Amikor az elnök azt kérdezte tőle, hogy mit tud a rőfösárukról, azt mondta:

— Paraszt vagyok, kérem. Az apám se volt rőfös.

Az elnök: Tudott arról, hogy a maga házába rejtettek el árut?

Az igazak álma

A vádlott: Én telen este hat órakor lefekszek aludni és ha én tefeküdtem, úgyukát süthetnek el tőlem, azt se halom. Csinálhatnak, amit akarnak. Akkor tudtam a dologról, amikor csendőrök jöttek hozzám és elvitték a portékát.

A vádlottak után kihallgatták a megkérőzött kereskedők közül Schwarz Lászlót és Fischer Lipótot, akik ismertertek üzleti összeköttetésüket a vádlottakkal.

Ezzel véget ért a bizonyítási eljárás és megtartották a perbeszédet.

Vasziljevics Ljuba dr. ügyész fentartotta a vádat mind a négy vádlott ellen. Veréb Gyula dr. és Katanec Mihovil dr. felmentést kértek.

A bíróság ezután meghozta ítéletét, mely szerint Hajagos Gábort és Juhász Józsefet bűnösnek mondta ki család bűntetteiben és fejenként hat-hat havi börtönre ítélte őket. Juhász Ferencet bűnös-gédlet vétségében mondották ki bűnösnek és tizenöt napi elzárásra ítélték. Juhász Benőt felmentették.

Az ügyész és a védők felelőbezték.

A fogak fehérek és erősek,
a száj friss és tiszta,
ez a hatása a

PEBECO

539

fogkrém használatának.

Házi ápolásra!

„PEBECO-COLD-CREAM“

Keresik a frankhamisítás értelmi szerzőit

Izgalom a magyar politikában a válsághirek és a titkolózás miatt — Bethlen kijelentette, hogy csak egyelőre marad a helyén a kormány — Az ellenzék ragaszkodik a parlamenti vizsgálóbizottság jelentésének nyilvános tárgyalásához — Walkó külügyminisztert, Perényi Zsigmond bárót és a Magyar Távirati Iroda vezetőjét hallgatta ki csütörtökön a bizottság Sauerwein szerint fajvédőpuccs készült Albrecht és Rupprecht érdekében — Briand és Chamberlain tanácskozása a frank-ügyről

Hirek Vass József konzervatív koncentrációs kormányalakításáról

Budapestről jelentik: A politikai életben nagy feszültség tapasztalható. A szerdán este kiadott hivatalos cáfolat ellenére is a parlamenti körök szűrtárad meg vannak győződve arról, hogy a Bethlen-kormány rekonstrukciója nem maradhat el. Még a kormánypárt körében is nyíltan hangsúlyozzák, hogy a parlamenti vizsgálóbizottság munkájának befejezése után feltétlenül elmaradhatatlanok olyan fontos politikai következmények, amelyek tisztulási folyamatot jelentenek.

A parlament folyosóján óriási izgalommal tárgyalják a képviselői csoportok a várható feltételeket és különösen a legitimista képviselők fejtenek ki nagy tevékenységet a tárgyalások során. A legitimisták arra az álláspontra helyezkednek, hogy a parlamenti vizsgálóbizottság munkájának befejezése után feltétlenül változásnak kell beállni a kormány vezetésében. A legitimisták terve szerint

az új kormányt Vass József népielvi miniszter alakítaná meg egy konzervatív színvonalú koncentrációval, amelyben gróf Zichy Jánostól egész Ugron Gáborig helyet kapnának a konzervatív pártok kivül politikuskok. Az új konzervatív alakulat csak a baloldallal, különösen a szociáldemokratákkal és Vázsonylékkal való megegyezés alapján vállalná a kormányalakítást.

Az új kormány, amely a hatalmat a kedvező pillanatban vesmé át, a teljes törvényteliséget és a közszabadságok visszaállításának alapjára helyezkedne. Nem lenne legitimista kormány, bár legitimista képviselők is részt vennének benne. A tervet lanszírozó politikusok azt hiszik, hogy Vass József személye garancia lenne a baloldaltól is arra, hogy befejezjen ilyen koncentrációs kabinet jóakarati semlegeséggel való támogatására. Ezt a kombinációt megerősíti az is, hogy Vass József szerdán bosszu kihallgatáson volt Horváth kormányzóval.

Szó van azonban ezenkívül más kombinációkról is. Egyes politikai körök nem tartják lehetetlennek egy ideiglenes hivatalnok-kormány alakulását sem, sőt nincs kizárva az sem, hogy Bethlen a fajvédők támogatásával akar kormányon maradni.

A találgatásoknak a legtágabb terük van és egyelőre nem lehet tisztán látni, hogy melyik kombináció megvalósulásának van a legtöbb esélye. Az azonban tény, hogy a Bethlen-kormány bukása hátszobán van. Ezt látszik megerősíteni az a nyilatkozat is, amelyet Bethlen csütörtökön tett. A parlament üléséből távozó miniszterelnököt a folyosón az egységspárti képviselők nagy csoportja vette körül, akik szóvalatták a miniszterelnök előtt a kormányválságról állandóan forgalomban levő híreket. Bethlen a kérdezősködőknek a következő választ adta:

→ Annyi bizonyos, hogy semmi esetre sem engedek kiállni egyes minisztereket a kormányból.

Ma valamennyien szolidárisak vagyunk, vagy hibásak vagyunk valamennyien és akkor mindannyian távozzunk, vagy pedig nem vagyunk hibásak és akkor egyelőre marad a kormány.

Bethlen miniszterelnök nyilatkozatának pillanatok alatt híre terjedt a pártok körében, ahol a legkülönbözőbb kommentárokkal kísérik, különösen azért, mert Bethlen lónak látta hangsúlyozni, hogy kormányja a legjobb esetben is csak egyelőre marad a helyén.

Nagy feltűnést keltett, hogy csütörtök délelőtt a kormányt támogató keresztény gazdasági párt gróf Zichy János elnök-

lésével ülést tartott, amelyre a kormány tagjai közül csak Vass József népielvi minisztert hívták meg, aki meg is jelent az értekezleten. Az ülésen a politikai helyzetet vitatták meg és bár a nyilvánosságra hozott határozat szerint a kormány további támogatása mellett döntöttek, ez a megbeszélés valójában mégis már az új politikai éra előkészítését célozta.

Walkó külügyminiszter a parlamenti vizsgálóbizottság előtt

A politika körökben megnyilvánuló izgalmat csak fokozza az a feltűnő nagy titkolózás, amely a parlamenti vizsgálóbizottság munkáját veszi körül. Az ellenzék nagy megütközéssel fogadta Zsitvay Tibornak, a bizottság elnökének azt a nyilatkozatát, amely szerint

nincs kizárva, hogy a vizsgálóbizottság munkájáról szóló jelentést a nemzetgyűlés is bizalmasan zárt ülésen fogja tárgyalni. A szociálisták már kijelentették, hogy az ellenzék ebbe semmi körülmények közt sem megy bele és feltétlenül követelik, hogy a parlamenti vizsgálóbizottság munkájáról szóló jelentést a nemzetgyűlés nyílt ülésén tárgyalják.

Az ellenzék egyébként már elhatározta, hogy a nemzetgyűlés pénteken kezdődő indennitási vitájában szóváteszik a frankhamisítási ügynek mindazokat a vonatkozásait, amelyek nem szerepelnek a parlamenti vizsgálóbizottság előtt.

Mit akar tisztázni a rendőri nyomozás?

Az ügyészség utasítására meginduló új rendőri nyomozás három fontos pont tisztázására szorítkozik. Az első és

a legfontosabb kérdés, hogy ki volt a frankhamisítás értelmi szerzője és ki folytatta az ügyben az első megbeszéléseket. Ezt a fontos kérdést még nem tisztázták, mert a rendőrség minden politikai momentumot és így ezt is kikapcsolta a nyomozásból.

Ez a kérdés az ügy későbbi fejleményei szerint csakugyan elsősorban politikai természetű és így

a pótnyomozás során sok politikust is ki kell még hallgatni a rendőrségnek.

A másik kérdés, amit a rendőrség tisztázni akar az, hogy honnan ered az a papíros, amelyre a hamis ezerfrankosokat nyomták. Gerő László őrnagy, a Térképészeti Intézet műszaki vezetője erre nézve azt vallotta, hogy külföldről hozott nyers masszából ő készítette a papírost, a franciák azonban nem hiszik el, hogy a Térképészeti Intézetben elő lehetett állítani viszonylagos bankjegypapírt.

Tisztázásra szorul az a fontos kérdés is, hogy

hol van a bankjegynyomó gép, mert a franciák szerint nem ezt a gépet semmisítették meg a frankhamisítók.

Meg akarja állapítani az új nyomozás azt is, hogy Windischgraetz honnan szerzett a frankhamisításhoz pénzt. Meg kell állapítani, hogy Windischgraetznek a Postatakarékpénztárnál levő csekk-

A parlamenti vizsgálóbizottság csütörtök délelőtt tartotta negyedik érdemleges ülését Zsitvay Tibor elnöklésével.

A parlamenti vizsgálóbizottság először gróf Kuen-Héderváry Sándor meghatalmazott minisztert, a külügyminiszter állandó helyettesét hallgatta ki, utána Kozma Miklós a Magyar Távirati Iroda vezetője került sorra, majd báró Perényi Zsigmondot, a Magyar Nemzeti Szövetség elnökét hallgatták ki több mint egy óra át. Végül háromnegyed kettőkor Walkó Lajos külügyminiszter kihallgatását kezdték meg, ami egész három óra utánig tartott.

Az idő előrehaladott voltára való tekintettel a bizottság Walkó kihallgatása után berekesztette ülését, úgy, hogy az ugyancsak csütörtökre megidézett báró Prónay György miniszterelnökségi tiltámtákar kihallgatására csak a vizsgálóbizottság péntek déli ülésén kerül sor.

számláján levő tartozása ezt a célt szolgálta-e és ezért a rendőrség újra ki fogja hallgatni Baross Gábort, a Postatakarékpénztár főtűggesztett vezérigazgatóját.

Ki fogják újból hallgatni Zadrawetz István tábori püspököt is, mert meg kell állapítani, hogy rajta kívül kik voltak még jelen az esketésnél, mint funkcionáriusok.

Fontos része az új nyomozásnak annak megállapítása is, hogy

ki mutatta be azokat a fiatalemberket Windischgraetznek és Nádosynak, akik a hamis frankok külföldi elhelyezésére vállalkoztak és ki vállalt garanciát értük. Mivel ezzel Gömbös Gyulát gyanúsítják, szembesíteni fogják vele ezeket az őrizetben lévő fiatalemberket.

A rendőrség új nyomozása erre a kérdésre nagy súlyt helyez, mert aki ezeket a fiatalemberket megszervezte, annak feltétlenül tudni kellett előre az egész frankhamisításról.

Mivel az új nyomozás során Windischgraetzre és Nádosyra a szembesítéseknek állandóan szükség lesz, át fogják őket szállítani a nyomozás idejére az ügyészségi foglászóló a rendőrségre.

Az új nyomozás részleteinek megbeszélése céljából Doucet francia rendőrtisztviselő csütörtökön bosszu idő után újból látogatást tett a rendőrségen.

Zadrawetz kifogással él a vádirat ellen

A frankhamisítás ügyében elkészült vádirattal kapcsolatban Zadrawetz István tábori püspök védője, dr. Dánér

Béla csütörtökön kijelentette, hogy Zadrawetz nevében feltétlenül kifogással él a vádirat ellen, amely a püspököt tudvalevőleg bűnsegédi bűnrészességgel vádolja.

Jankovich naplójának másik női szereplője

Jankovich Arisztid ezredes naplója egy helyen tudvalevőleg megemlékezik egy Gabi nevű énekesnőről. Most megállapítást nyert, hogy ez a Gabi Pejacsevics Gabriella grófnő, Kohanovszky József földbirtokos felesége. Kohanovszkyéknek Csehszlovákiában Elefanton van birtokuk Jankovichék szomszédságában és ott ismerkedtek össze Jankovich Arisztiddal. Kohanovszky maga jelentkezett a budapesti főkapitányságon, ahol bejelentette, hogy a naplóban szereplő nő a felesége. A rendőrség az adatnak nem tulajdonít fontosságot. Pejacsevics Gabriella grófnő jelenleg külföldön tartózkodik.

Újabb házkutatások Csehszlovákiában

Prágából jelentik: A prágai rendőrség csütörtök reggel Györy-Valentini Dezső és dr. Vécsey Dezső, a Prágai Magyar Hírlap szerkesztőinek lakásán házkutatást tartott a frankhamisítási ügyvel kapcsolatban ellenük a rendőrséghez érkezett feljelentés alapján. A házkutatás nem járt eredménnyel.

Sauerwein a szélsőjobboldal nemzetközi puccsterveiről

A Matin csütörtöki számban közli Jules Sauerwein újabb cikkét a frankhamisításról. A feltűnést keltő cikkben Sauerwein többek közt ezeket írja:

— A legnagyobb szabású politikai és bűnügyi összeesküvésről van szó, amelynek létezéséről feltétlenül meggyőződtem és amelynek részleteit és organizációját ismerem. Az összeesküvők központja Bécs.

A szélsőjobboldali összeesküvőknek az volt a céljuk, hogy Magyarországon Albrecht főherceg vezetése alatt magukhoz ragadják a hatalmat, huszonnégy órával később pedig Bécsben ugyancsak katonai direktórium szállná meg az állami hivatalokat. Egy-két nap múlva München követné a példát Rupprecht bajor trónörökös vezetésével.

Az összeesküvők úgy vélték, hogy egyetlen hatalom sem ragadna fegyvert Albrecht és Rupprecht trónraültetésének megakadályozására, mert Franciaországot a gyarmati háborúk kiárasztották és gazdaságilag is válsággal küzd. Ezt a pillanatot használták fel az összeesküvők arra, hogy

több milliárd hamis frankot dobjanak a piacra, aminek nagyrésze külföldi bankok depóiban van.

Egy kérdés tűnik fel azonnal: miért rontották el ezek a jól megszervezett összeesküvők puccsterveiket ezzel a közönséges bankjegyhamisítással? A felelet egyszerű: pénz kellett nekik azonnal, már pedig Albrecht apja, az öreg Frigyes főherceg sokkal fakarabb, semhogy pénzt bocsátott volna rendelkezésükre, másodszor pedig bátorra tette őket az a remény, hogy

Magyarországon, ahol az utolsó években amyi büncselekmény maradt megtörtént, nekik se lehet semmi bántódásuk.

Jules Sauerwein legutóbbi cikke óriási feltűnést kelt.

Briand és Chamberlain tanácskozása a frank-ügyről

Párisból jelentik: Briand miniszterelnök és Chamberlain angol külügyminiszter párisi tárgyalásaik során csütörtökön behatóan tanácskoztak a magyarországi frankhamisítási ügy körülményeiről és várható fejleményeiről is.

„Nitti hazaáruló”

Az olasz kiközösítési törvény proskribáltjai

Rómából jelentik: A *Popolo di Roma* szerint már összeállították az első névjegyzéket azokról az emberekről, akikre a szenátus által legutóbb elfogadott és a fasizmus ellenségeiről szóló törvény vonatkozik. A névsorban szerepel *Nitti*, *Salvemini* firenzei egyetemi tanár, *Donatù*, a *Popolo* volt igazgatója, a köztársasági *de Ambris* és még számosan. A névsorba fölvenni javasolják többek közt a következőket: *Don Sturzo*, *Gariibaldi*, aki a franciaországi fasiszta-ellenes szabadságpartok vezére, a köztársasági *Ameglio*, *Natoli*, *Campo Lungo*, mindketten újságírók, *Nitti* híveit: *Crespi* és *Ciccotti*.

Ismeretes, hogy a szenátus ülésén elfogadott törvény — amelyet 147 szavazattal 46 ellenében fogadtak el — a politikai menekültekre vonatkozik, akiket a törvény hazaárulóknak mond. Ezek elvesztik állampolgárságukat és olaszországi javukat lefoglalják. A törvény két napon belül életbe lép.

„Topola réme”

Belefutott a csatornába Kurjakov rendőrőrmester

Topola legsötétebb napjainak emlékét idézi föl most egy tragikus baleset. Szrbobrani jelentés szerint tragikus módon pusztult el *Kurjakov* Stévo rendőrőrmester. *Kurjakov* nevére még ma is borzongva emlékeznek a topolaiak. *Tyeremov* főszolgabíró idején ő volt a topolai rendőrvezető s mint ilyen készséges segítőtársa a főszolgabírónak, aki beteges ambícióval gyötörte, kizozta s üldözte a topolaiakat.

Mikor *Tyeremov* megbukott, *Kurjakov* jónak látta elmenekülni s soha többé nem mert visszatérni Topolára. Rossz természete, amely kegyetlenkedésekre tette hajlamossá, nem hagyta nyugodni s akárhova ment, rossz emlékeket hagyott hátra. Hivatalos hatalommal való visszaélés, zsarolás s egyéb büncselekmények miatt több rendbeli eljárás folyt ellene, legutóbb a noviszadi semmitőszék egy évi fegyházra ítélte. Bár az ítélet jogerőre emelkedett, *Kurjakov* még szabadlábban maradt. Vasárnap este berugott az egyik szrbobrani kocsmában s éjjel részegen botorkált haza. A befagyott *Petar* királycsatornán akart keresztülmenni, a jég azonban beszakadt alatta s *Kurjakov* a vízbe zuhant, ahol halálát lelte.

Hajsza a csaló után

Elfogták a vajdasági fakereskedők csalóját

Másfél évvel ezelőtt egy szélhámos végigcsalta a Vajdaság összes fakereskedőit. Ahol megjelent, mindenütt elhitette, hogy sisaki fatermelő és fanagykereskedő, mindenütt lát adott el és a rendelésekre kivétel nélkül kisebb-nagyobb előlegeket vett fel. A lát természetesen nem szállította, de az előlegeket vissza nem térítette. A károsult fakereskedők a legtöbb esetben feljelentést tettek az ismeretlen csaló ellen, akinek azonban eddig nem sikerült a nyomára akadni.

Tavaly ugyanaz a szélhámos újra a Vajdaságban járt és felkereste azokat a fakereskedőket, akiket addig nem csapott be. Mindenütt mint *Veszai* i *drag* sunjai fakitermelő cég tulajdonosa mutatkozott be és ugyancsak nagyösszegekre rugó előlegeket csalt ki, amelyekkel odább állt.

A szélhámos most harmadizban próbálkozott a Vajdaságban. Ez alkalommal, mint a maribori „*Dráva*” fakereskedelmi r.-t. igazgatójának mondta magát és ismét jelentékeny összegeket csalt ki.

Valamelyik fakereskedő az ismeretlen szélhámosnak feladott rendelésén változtatni akart és közvetlenül a *Dráva*-nak írt, amely táviratilag közölte a fakereskedővel, hogy a Vajdaságban nem utaztat és hogy a kereskedő bizonyosan szélhámosság áldozata lett. A *Dráva* r.-t. óvatosságából ilyen tartalmu nyilatkozatot is jelentetett meg a lapokban.

Szerdán délután a csaló fakereskedő végre hurokra került. A beskai állomáson *Kracz* Jakab, a lacsaraki *Varda* fuipari r.-t. képviselője felismerte. A szélhámos is észrevette *Kracz*ot, gyorsan kocsiira ült és elvágatott. *Kracz* Jakab, aki a csaló műveleteiről teljesen tájékozottatva van, Beskán felkereste *Csepl* Lajos beskai fakereskedőt — akit szintén megkárosított a csaló — és vele

autóba ülve az országuton a kocsi üldözésére siettek. Végre izgalmas hajsza után *Kresedinben* utólérték és a községi rendőrök segítségével letartóztatták.

A letartóztatott cleinte mindent tagadott és csak amikor *Csepl* Lajos fakereskedő eléje tartotta a csaló által aláírt kötlevelet, ismerte be szé hámosságait és igazolta, hogy *Doroska* Pájónak hívják s asztalos Szkopljében. *Doroski* több mint negyedmillió dinárt csalt ki különböző vajdasági kereskedőktől.

Csepl Lajos fakereskedő az előtte ismert károsultakat táviratilag értesítette *Doroski* Pájó letartóztatásáról.

Doroski Pájót a kresedini községi rendőrség átadta a legközelebbi csendőrsnek, amely Mitrovicára, az ügyészség fogházába kísérte.

Leégett a budapesti Royal-orfeum színpada

Négy letartóztatás a tűz miatt

Budapestről jelentik: Csütörtökön reggel arról értesítették a központi tűzörsgöt, hogy ég a Royal Orfeum. A tűzoltók nyomban kivonultak a tűz színhelyére, ahol már nagy tömeg gyűlt össze. A tűz a színpadon keletkezett és mire hozzáfoghattak az oltáshoz, már az egész színpad lángban állt és teljesen izzóvá lett a nézőteret elzáró vasfüggöny is.

A tűzoltók az ablakokon keresztül irányították a víztömlőket a lángok felé és néhány perc múlva az egész színpad víz alá került. A színpad felszerelését azonban már a legnagyobb igyekezettel sem lehetett megmenteni. A díszletek, a bútorok, ugyisint az artisták felszerelése is a lángok martaléka lett. A kár biztosítás után megtérül.

A megégett tűzvizsgálat folyamán megállapítást nyert, hogy a tüzet vagy gondatlanság, vagy gyújtogatás okozta. Kiderült, hogy szerdán egész éjjel a színpadon dolgoztak *Szigeti* István, *Szigeti* Vilmos és *Bubora* Gyula festők, akik munka közben folyton cigarettáztak. Gondatlanságból okozott tüzvész miatt mindhármukat őrizetbe vette a rendőrség, amely azonban más irányban is folytatja a nyomozást és gyújtogatás gyanúja miatt őrizetbe vette *Kenéz* Lajos viceházmestert.

A színpad leégése miatt a Royal Orfeumban körülbelül két hétig szünetelni fognak az előadások.

Zsákba macskát nem veszek

Mióta felszerelték a rádiómat, teljesen önállósítottam magam zeneileg. Korán este ágybabujok, nyakamba húzom a takarót, fülemre a hallgatót és körbe máskállok Európán, megnézné, hol van ma a legjobb műsor. Nem állk, de én válogató vagyok, gyerekkoromban mindig asztal körül kergettek, ha nem londoni koncert mellett szenderültem álomra és atyai részről brutális inzultusoknak voltam kitéve, amikor vonakodtam végighallgatni *Carusót*. Mostanában esténként csak úgy potyognak a levegőből a különböző hullámhosszok. London, Páris, Bécs, Berlin, Moszkva, sorra kopogtat ajtómon az egész világ, úgy lehet köztük válogatni, akár a piacon a kalarabé és a csirkék között.

Melabus futóval futott be az uccánkba Moszkva. Rövid krakogás és kurrogatás után felsendültek egy zongora ütemei. Aztán valaki csicseregni kezdett, mint a tengelicé és a zongora szabályos skálagyakorlatokat végzett: do-re-mi-fa-sola-si és retur. Sajnos, a rádióba nem mondhatja bele az ember a véleményét, tehát néma megvetéssel türtem ezt a visszaélést a dohártáimmal. Nem kellett sokáig várakoznom. Hirtelen fülsértő fogcsikorgatás társult a tengelicéhez és a zongorához, majd valaki bögni kezdett éléthüen. Meg mernék esküdni, hogy nem egy vajódi bölömbika volt, csak úgy tetette magát megtévesztő ügyességgel. De egy született bivalyborju se csinálhatta volna különben. Így együtt valami csodás alvilági demonstrációnak tűnt fel a dolog, mintha az elkárhozott lelkék üttek volna pokoli tréfát a modern technikával. Alig negyedórát tartott a szörnyűség, a fogcsikorgató által okozott zörejt utolsó hullámai usztak a levegőben, amikor egy tovaris bejelentette a hallgatóságának, hogy befejezést nyert a futurista hangverseny. Sietve menekültem át a budapesti hullámhosszra. Közé Antal gyönyörű cigánymuzsikájának pont a végére érttem oda. Szünet közben valaki beletámasszentett a mikrofonba. Ennek a náthás embernek a tüszűszentését egész Európa hallotta abban a

pillanatban és mivel az ilyesmi ragadós, nekem is tüszűmenteni kellett. Még szerencse, hogy rádió segítségével nem lehet a náthát is elkapni. A hallgató így könnyűszerrel beszerezhetne magának akár kolerát is, ha jól megy. A szünet végétével egy ösmeretlen költő szavalt a saját verseit. Hosszu és lelkiismeretes töprongés után sem sikerült eldöntennem, vajon melyik volt a rosszabb: a szavalt-e, avagy a versek? Na, nem hoztak szégyent egymásra. A költő végül azzal fenyegetett meg bűnket, hogy a jövő héten válogatott novelláiból fog felolvasást tartani.

Remélnék, hogy a kritikus pillanatban a jóérzésű hullámhossz megtagadja az engedelmességét.

Berlin éppen egy nemzetközi zsebmetszőt körözött és személyleírást adott róla. Eszerint a tolvaj 1 méter 75 centi, fekete bajuszt visel, két zápfoga hiányzik, pöszén beszél és ez a szavajárása: „ah, mein Gott! Mindenesetre bölcs és áldásos dolog; ha a zsebmetszőnek is van rádiója, legalább tudja, hányadán áll és még idejében elmenekülhet.

Bécsből a leadó állomás szigorúan figyelmeztetett két bizonyos dilettáns rádióst, hogy javítsák meg a készüléküket, vagy tanuljanak meg bánni vele, mert különben nyilvánosan megszegyentlik őket.

— Szép maszk, ismerjük magát, tudjuk, hol lakik! — fenyegették az amatőröket, akik szerencsétlen masinájukkal megbolondították az összes környékbeli készülékeket. Ugyanis ha rosszul kapcsolnak be egy gépet, az megszásszorozza a zörejeiket, úgy, hogy a többi rádiók zene helyett monoton nyekergéssel töltik be az űrt.

Egészen véletlenül botlottam bele Londonba, de nem is bántam meg, olyan kifizető dicsőszókkal vártak rám. Tiszteletemre felharsant a fülhemászó csinadnata és igazán még csak egy nő hiányzott, hogy táncperdüljünk. Na. Lelkes tapsvihár zúgott föl, a személyesen jelen voltak ünnepezték a zenekart. Egy sikoltás hasított át a levegőt. Mért sikol-

tott ez a nő? Megcsipte a kakas? Nem, ez nem valószínű, kakasok nem járnak ötórai teára. Aztán csönd támadt. Valaki köhögött lenn a publikum sorai között. Ez a köhögés talán diszkrét figyelemzést akart lenni? Hogy idén az a férj, asszonyom vigyázzon! Egy énekes nő lépett a dobogóra és szorgalmasan énekelt. A tapsokat úde csókhintéssel viszonozta. Direkt cvikipuszikkal dobálódzott. A csók hozzám is eljutott annyi ezer kilométeren át. Édesen hosszú csók volt, de én felháborodottan visszautasítottam. Zsákba macskát nem veszek. Előbb az énekesnőt akarom látni.

(t. i.)

A hulla titka

Szénné égve találtak egy öregasszonyt Zagrebben

Zagrebból jelentik: A rendőrséget csütörtök reggel értesítették, hogy öreg *Diets* Danica ezredesné *Mazuranics*-tér 19-ik szám alatti lakásán egy félig elégett holttestet találtak.

A rendőrségről nyomban kiszálltak a helyszínre és az ezredesné konyhájában egy bádogtartályban ráakadtak egy ötven év körüli asszony összeégett holttestére. A házbeliek kihallgatása alapján megállapították, hogy az összeégett asszony neve *Konstantinovic* Jelena ötvenegy éves bjelovári illetőségű, anyja az ezredesnénél szolgáló *Konstantinovic* Maricának. Az öregasszony szerdán érkezett Zagrebbba, leányánál szállt meg, akivel együtt kora este a konyhában lefeküdtek. Az ágy mellé odaállították egy égő szénnel teli ládát, hogy melegítse őket. *Konstantinovic*né valószínűleg éjjel a kiömlő széngáztól elájult, leesett az ágyról az égő szénre, amely összeégette. A leány olyan mélyen aludt, hogy csak reggel vette észre, hogy anyjával mi történt.

A rendőrség a holttestet beszállította a bonctani intézetbe, a cselédeányt pedig letartóztatta, mert az a gyanu, hogy anyja tüzhálalát ő idézte elő.

Az 500 dináros rejtély

A január 22-i lapban a hetedik oldalon

Egy halott két kedvezményezett című cikk a következő címváltozással jelent meg:

Két halott egy kedvezményezett megtalálta:

Farkas Istvánné

Subotica, VIII. Vágóhid-ucca 31.

akinek az 500 dinárt kifizették.

*

A *Bácsmegeyi Napló* csütörtöki példányai közt két olyan lappéldány volt, amelyben a negyedik oldalon

Oroszország nem vesz részt a leszerelési konferencián

A Népszövetség színvallásra akarja kényszeríteni a szovjetet

cikk a következő címváltozással jelent meg:

Oroszország is részt vesz a tanácskozáson

A Népszövetség felelősségre vonja a Szovjetet

Aknek bármelyik ilyen példány birtokába kerül és azt nyolc napon belül a kiadóhivatalnak beszolgáltatja,

500 dinár jutalmat

kap.

Aki a *Bácsmegeyi Naplóra* előfizet, részt vesz a márciusi sorsolásban, amelyen ötven értékes tárgy és 50, 200, 4000, 10.000 és 30.000 dináros nyeremények kerülnek ki sorsolásra.

ASSZONYOM! Toiletjét kiegészíti: POUFRE „MON PARFUM” „BOURJOIS-PARIS”

HIREK

•••

— **A belügyminiszter és az újságírók.** Szomborból jelentik: A beogradi újságírók nemrégiben egyesültek újján a belügyminiszterhez azzal a kéréssel fordultak, hogy a hatóságok támogassák az újságírókat nehéz munkájukban. Erre vonatkozólag a belügyminiszter most rendeletet bocsájtott ki, amely most érkezett meg a szombori vármegyházára. A belügyminiszter rendeletében felhívja a hatáskörébe tartozó hatóságokat, hogy az újságírókat támogassák munkájukban és informálják őket egyes hozzászólásuk intézett kérdésekben, amennyiben ez nem érinti a hivatali titoktartást.

— **A módosi járás új közigazgatási beosztást akar.** Kikindáról jelentik: A városnéző közgyűlési termében csütörtökön a módosi járás tíz községének megbízottjai ülést tartottak, melyen elhatározták, hogy felkérjék a járás radikális képviselőjét, Budisin Jocót, hogy vezesse őket a belügyminiszter és az igazságügyminiszter elé, akiknél a járás új közigazgatási beosztását szeretnék keresztülvinni. A küldöttség, mely száztagu lesz, Budisin Jocó vezetésével vasárnap megy le Beogradba.

— **Radikálispartii beszámoló Petrovoszelón.** Petrovoszelóról jelentik: Dr. Stasics Jankó radikálispartii képviselő vasárnap délután beszámolót tart Petrovoszelón. Dr. Stasicsot Sztrilics Béla szentali képviselő is elkíséri.

— **Az állítási költségek nem a községeket terhelik.** Szomborból jelentik: A megyei alispán rendeletet bocsájtott ki, melyben megtiltja, hogy a jövőben a sorozással kapcsolatos költségeket a községek fedezzék. Az alispáni rendelet szerint ugyanis a sorozó-bizottság tagjai munkájukért más oldalról vannak díjazva és így a jövőben a községi költségvetésekben a legszigorúbban tilos a sorozási költségeket felvenni.

— **Kinevezések.** Szomborból jelentik: A belügyminiszter felmentette állásától Gavrics Jován pívnical jegyzőt és helyére Cselics Oszkár szelencsi jegyzőt nevezte ki. Szelencsre Ivanov Szvetozár nyugalmazott jegyző került. Daics Pétert, a batinaí főszolgabírószágot tisztviselőjét hasonló minőségben Dárdára, Pudanov Szeván tisztviselőt pedig Dárdáról Batinára helyezték át.

— **Kunetz Mór meghalt.** Kunetz Mór bankár, az egyik legrégebb és legtekintélyesebb szubotocai kereskedő szerdán este kilenc órakor 84 éves korában elhunyt. A régi becsületes kereskedő típusa volt Kunetz Mór, aki nagy szerepet játszott a város gazdasági életében is és hosszú ideig volt elnöke a zsidó hitközségnek és a szentegyletnek is. Jótékonyága nem ismert határt és háza nyitva volt minden szegény és szenvedő előtt. Karácsonykor ünnepelte széleskörű rokonság szeretetétől körülvéve gyémántlakodalmát és rövid idővel a szép családi ünnep után most csendesen elszenderült. Özvegyén kívül széleskörű rokonság gyászolja Kunetz Mór, akinek pénteken délután három órakor temetnek a Strosz Mayerova-uccai gyászszobából.

— **Olaszország megállapodott Angliával a hadiadósságok ügyében.** Londonból jelentik: Az angol-olasz adóssági ügyekben megállapodás történt. Az olasz adósságot 583 millió fontban állapították meg. O az ország ezt az adósságot hatvankét év alatt törleszti le.

— **Kijavítják a titeli Duna-hídat.** Szomborból jelentik: A Tisza magas vízállása következtében mint ismeretes a titeli Tisza-híd erősen megrongálódott, úgyhogy az azon való kocsiközlekedés életveszélyessé vált. Ezért a vármegyei hatóság csak a gyalogközlekedést engedélyezte a megrongált hídon. Az alispáni hivatal képviseletében a napokban járt Kupuszarevics István vármegyei főjegyző Titelen, a megrongálódott Tisza-híddal kapcsolatos intézkedések megítétele végett. Ezzel egyidőben az építésiügyi minisztériumhoz feltejesztést intézett a vármegye, melyben a híd kijavítását kéri. A minisztérium válasza most érkezett meg Szomborba. Eszerint a minisztérium közegei a híd megvizsgálták és úgy találták, hogy az még 3-4 évig eltarthat *kellő javításokkal*. Az építésiügyi minisztérium leiratában megígéri, hogy a magas vízállás elmúltával azonnal megkezdik a javítási munkálatokat. Addig is a hídon való kocsiközlekedésre kiadott tilalmat a megyei hatóságok fenntartják.

— **A zagrebi kommunista-pör.** Zagreből jelentik: A zagrebi törvényszék csütörtökön befizették Skorics Dragutin és Mrkse Iván magánhivatalnok pörének tárgyalását, akiket kommunista propagandával vádolnak. Az ügyész vádbeszédében súlyos ítéletet, a védő viszont felmentést kéri. A bíróság az ítéletet hétfőn fogja kihirdetni.

— **Letartóztatott orgazdák.** Noviszadról jelentik: A noviszadi rendőrség néhány héttel ezelőtt letartóztatta Tadic Szlavko és Szvaljár Péter noviszadi lakosokat, akik Gosztovics Tosától motorcsónak alkatrészeket loptak. A két tolvajt átadták az ügyészségnek. Az ügyészség a nyomozás eredménye alapján csütörtökön elrendelte Sulsner János és Ivanovics Jócának, mint orgazdáknak letartóztatását.

— **Csecsemő a jégtáblák között.** Palánkról jelentik: Különös leletek akadnak a napokban a palánkai halászosok. A Duna közepén, a zajló jégtáblák között egy falda vonta magára figyelmüket. Amikor kihalszták és felbontották, legnagyobb meglepetésükre egy néhány napos, még élő csecsemőt találtak benne. Nyomban értesítették a rendőrséget, amely a lelketlen anya felkutatására széleskörű nyomozást indított. A félig megfagyott csecsemőt egy jószívű szegény asszony vette magához.

— **Nyugdíjvalorizációs pör Illés pármái herceg ellen.** Bécsből jelentik: A legfelsőbb törvényszék mint végső felelősségi fórum szerdán döntött abban a pörben, amelyet Bourbon Illés pármái herceg ellen a pármái hercegi ház egyik adminisztrátora nyugdíjának valorizálása érdekében indított. A legfelsőbb bíróság a felelősséget azzal utasította el, hogy a panasztevő nyugdíját a bepanaszolt nem valorizálhatja, mert vagyonának hozadéka és jövedelme erre fedezetet nem nyújt, azt pedig a bepanaszolttól nem lehet követelni, hogy vagyonát értékesítse vagy elzalogosítsa. A panasztevő 3300 korona évi nyugdíjának teljes értékű valorizálását követelte.

— **A konkurrenctól lopott bőröket vásárolt.** Sztarakanizsáról jelentik: Schlesinger Mór sztarakanizsai bőrkereskedő feljelentést tett a rendőrségen, hogy a raktárából sok értékes bőrű elűnt. A nyomozás során letartóztatták Janocki János és Nagy János kocsisokat, akik bevallották, hogy a lopást ők követték el és a lopott bőröket eladták Stein József bőrkereskedőnek. Beismerték, hogy már másfél éve fosztogatják a bőrraktárt. A súlyos gyanúokok alapján Stein is letartóztatták, majd ötszázezer dinár óvadék ellenében szabadlábra helyezték. Az eljárás tovább folyik. A két kocsist beszállították a szubotocai ügyészségre.

— **»Az Ucca« sajtópöréi.** Noviszadról jelentik: A semmitőszék csütörtöki ülésén foglalkozott Csuka Jánosnak, az időközben megszűnt »Az Ucca« című hetilap szerkesztőjének két sajtópörével. Csuka János ellen annakidején a »Hoi« vagy István király? és a »Ki ugat főkapitány ur?« című cikkeit indult eljárás. A szubotocai törvényszék egy-egy havi fogháza ítélte Csuka Jánost és ezt az ítéletet a felelősségi bíróság is helybenhagyta. A semmitőszék csütörtökön helyt adott dr. Szekulics Milán védő előterjesztésének és formai okokból megsemmisítette az ítéleteket és új ítélethozatalra utasította a szubotocai törvényszéket.

— **Nem engedélyezte a belügyminiszter a villanyvilágítás bevezetését Tovarisevon.** Szomborból jelentik: Tovarisevo község még 1923-ban elhatározta, hogy villamoslepet épít és bevezeti a községbe a villanyvilágítást. Akkoriban a megye jóváhagyta a tovarisevoiak határozatát. Egyes községi lakosok azonban megfélembtették a megyei jóváhagyást a belügyminisztériumba. A belügyminisztérium most három év után úgy döntött, hogy nem engedélyezi a villanyvilágítást Tovarisevon. A minisztérium végzése nagy elkeseredést okozott a tovarisevoiak között, kik deputációban akarják felkeesni a belügyminisztert, hogy változtassa meg elhatározását.

— **A telefonkészülékek javítása.** A szubotocai postafőnökség technikai osztálya felhívja a telefonelőfizetőket, hogy ha telefonkészülékükön valami hibát vesznek észre, azt azonnal jelentsek be a postán ügyeletes szolgálatot teljesítő mechanikusnak (telefonszám 4.) A postafőnökség technikai osztálya a bejelentés után azonnal kiküld szakértő mechanikusokat az elromlott készülék megjavítására. Vidéken az illetékes postahivatalnál kell a panaszokat bejelenteni.

— **Hlinka nem tárgyal Svehlával.** Pozsonyból jelentik: Hlinka András a szlovák újságírók előtt kijelentette, hogy téves az a hír, mintha ő Svehla miniszterelnökkel kiegyezés tárgyalást folytatott volna. A szlovák néppárt csak akkor bocsátkozhatik tárgyalásba a kormánnyal, ha a kormány a tárgyalás alapjául elismeri Szlovákia teljes függetlenségét.

— **A titeli főszolgabírószágot betörőjét nem találják.** Szomborból jelentik: A titeli főszolgabírószágon történt betörés tettesei után tovább folyik a nyomozás. A vármegye részéről Martin József főjegyző szállt ki a helyszínre és megállapította, hogy a betörést többen követték el. A hatóság gyanúja egy a betörés napján Titelen járt idegenre irányul, aki a betörés után hirtelen eltűnt a községből. Az alispáni hivatal a betöréssel kapcsolatban újból figyelmeztette a megyei hatóságokat, hogy a pénzkezelést nagyobb gondossággal végezzék.

— **Tífuszjárvány Szviloevon.** Szomborból jelentik: A Szomborhoz közeli Szviloevon (Szilágyi) községben tífuszjárvány pusztít. Az egészségügyi hatóságok a tanulók tífusz elleni beoltását rendelte el, miután a megbetegedés az iskolásgyermekek között kezdődött. Az eddigi megbetegedettek száma meghaladja a tízet. A tífuszjárvány okozója az, hogy a szviloevói víz egészségtelen, miért is egyes szviloevói kutak használatát elűntették.

— **Különös baleset.** Noviszadról jelentik: A noviszadi fűtőház közelében szerdán este egy eszméletlenül fekvő embert találtak. Az ismeretlen embert beszállították a kórházba, ahol magához tért és eladta, hogy Fábrián Ferencnek hívják és az Ikarusz-repülőgépgyár munkása. Az állítja, hogy a mellette elrobogó vonattól megijedt és így vesztette el eszméletét.

Kilakoltatott fecskék

A természet furcsa játéka tavaszi napsugárba fűrdette Január első napjait. Pál-fordulás tavaszt hozott és akármilyen csalogó, csapodár a »cső« természet, jól esik vitorláknak feszíteni a széltart nagykabátot szembe a széllal, jól esik tavaszi vágyódást lehelni libbenő szoknyácskák után... Lám a madarak is hisznek. Sok, sok veréb kiröppent az első tavasz-játszó napsugárba. Csiripettek fűsikeltő kedves lármával. Hol voltak télen? ... A tegett szubotocai színház évtizedes romjait hordták most széjjel jobb sorsra érdemes kubicosok. A rompadlásról röppült elő a sok száz veréb. Az üszkös gerendák között madarak tanýáztak tíz tavasszal: voréb, galamb, száz meg száz fecske. Szegényeket most kilakoltatják kegyetlenül. Kell a hely a Muzsának. Zsinórputás lesz. újból a fecskékészék helyén és egyszerű talán színészék is fognak játszani a szubotocai színházban. Egyszer... talán? — Akármilyen csalogó a természet, akár ha holnap megint megrázza havas üstökét a tél, holnapután mégis tavasz lesz, igazi tavasz, a fecskék visszajönnek — és kőműves-díványokat találnak tavalyi fészkek helyén. Szegény kis fecskék! Hol kaptak új hajlékot ebben a lakásinszégben világban? Olyan jól hozzászóttak ők is, mi is itt Szubotocán, hogy a színház helyén üszkös gerendák, rombadólt falak vannak. Most lesz színház, de lesz-e színészet is? Fognak-e majd játszani az újjépült színházban? Ki tudja... Egyelőre csak annyi bizonyos, hogy a fecskék lakását szétdőltek könyörtelemül. — Nem lesz kár a fecskékért? ... (k. m.)

— **Bevonják az ezerdinas bankjegyeket.** Susákról jelentik: Csütörtökön nagyobb ezresbankjegy-szállítmány érkezett Franciaországból Susákra. Az új bankjegyeket néhány napon belül forgalomba hozzák és ezzel egyidejűleg a régi bankjegyeket bevonják.

— **Szabadlábrahelyezés.** Noviszadról jelentik: A noviszadi rendőrség január 15-ikén az ügyészség fogházába szállította Kiss Mária noviszadi háztartásbeli nőt, akít Kiss József zemuni vendéglős jelentett fel, mert az őrizetere bizott két hizott élő sertést és hat levágott sertés husát elada és a pénzt megtartotta. A noviszadi kerületi törvényszék vádtaácsa csütörtökön szabadlábrahelyezte Kiss Mária, de egyttal elrendelte, hogy Noviszadon rendőri felügyelet alá helyezzék.

— **Meghalt a japán miniszterelnök.** Tokióból jelentik: Kato japán miniszterelnök meghalt.

— **Új görög-keleti esperes Kikindán.** Kikindáról jelentik: A kikindai görög-keleti egyház a kerületiszentszék által megválasztott új esperest, Tatarovics Jocó mokriai plébános, Létics Gyorgye görög-keleti püspök megerősítette állásában. Az új esperes február elsején veszi át az egyházközség vezetését.

— **Elfogtak egy körözött tolvajt.** Noviszadról jelentik: A szlavonbródi rendőrség 1923-ban körözést adott ki Pálincás Mihály ellen, aki nagyobb értékű holmit lopott el Hóman János bródi lakostól. Pálincás akkor Magyarországra szökött és most tért vissza Noviszadra. A noviszadi rendőrség a körözés alapján fölismerte és letartóztatta.

— **Agyonrugta a ló.** Petrovoszelóról jelentik: Tóth János petrovoszelói gazdálkodó tíz éves kislát, aki a lovak etetésénél segédkezett, az egyik ló úgy fejtörte, hogy a szerencsétlen gyermek néhány órai szenvedés után meghalt. A rendőrség megindította a nyomozást, annak kiderítésére, hogy nem forog-e fenn gondatlanság esete.

— **A gyilkos orosz operaénekes megszökött az elmeorvosintézetből.** Noviszadról jelentik: Emlékezetes az a gyilkosság, amelyet 1924 november 1-én Timotiev Grigorij Mihajlov, orosz kőzetudvarnok követett el, aki a noviszadi orosz csitaoniceában szerelmiféltésből lelőtte Mihajlovics-Kanarevszky Georgije orosz menekültet. A noviszadi kerületi törvényszék múlt évi május 12-ikén Timotievet tíz évi fegyházra ítélte. A felelősségi bíróságon múlt évi október 16-ikán volt a főtárgyalás kiűzve, de a tábla nem hozott érdemleges ítéletet, hanem elrendelte, hogy a vádlottat a szarajevói elmeorvosintézetben két hónapra át megfigyeljék. Timotievet november végén tényleg le is szállították a szarajevói elmeorvosintézetbe, ahonnan most az a hír érkezett, hogy Timotiev megszökött. Elrendelték a gyilkos átörült országos körözését.

— **Előadás a szubotici népegyetemén.** A nemrég alakult szubotici népegyetem vasárnap, január 31-ikén tartja harmadik előadását a gimnázium erre a célra berendezett termében. Ezúttal dr. Gyuróvics Dimitrije gimnáziumi tanár fog előadást tartani a hősevizimusról, mint Nyugat-Európa termékeiről. A népegyetem vezetősége felhívja a látogatókat, hogy az előadásra pontosan három órakor jelenjenek meg. Belsődj az előadásra nincs.

— **Írói jubileum.** Szarajevóból jelentik: Szarajevó város január 31-én fogja megünnepelni díszes keretek között Protics Jovának, a kitűnő szerb írónak negyvenéves írói jubileumát. A népszerű író Protics Márkó szubotici görög-keleti esperes fivére.

— **A maliidjosi gazdakör közgyűlése.** A maliidjosi gazdakör kedden tartotta évi rendes közgyűlését a Babi-féle vendéglőben. A közgyűlésen megválasztották az új vezetőséget is, amelynek tagjai a következők: elnök: Fodor Mihály, alelnök: Fekete János, titkár: Horvát József, pénztáros: Varga József, ügyész: dr. Kiss József. A működvelő csoport vezetője: ifj. Balázs János.

— **Hangverseny és színelőadás a Városi Színházban.** A szubotici jogi fakultás »Svestlost« nevű kulturegyesülete szerdán este Szent-Száva napján fényesen sikerült hangversenyt és színelőadást rendezett a Városi Színházban. A hangversenyt Protics Márkó görög-keleti lelkész leánya, Protics Stojánka nyitotta meg művészi hegedűjátékával, amit Gavanszki Alekszandar kísért zongorán. Medakovic Dusan joghallgató Ducics Jovának »Ujév után« című költeményét szavalta el határozatosan. Nagy tetszést aratott Magdics M. énekszámja, amit szintén Gavanszki Alekszandar kísért zongorán. Ezután Matijevics színész rendezésében előadták az egyetemi hallgatók Nicics Brantszláv »Knez od Szemberlije« című egyfelvonásos drámáját. A szereplők közül ki kell emelnünk Bunicsné, Matijevics R. M. és Medakovic Dusan, akik játékkal magasan a dilettantizmus nivója fölé emelték az előadást.

— **Üveggel verte fejbe a feleségét.** Noviszadról jelentik: A szombori kerületi törvényszék csakoveci kirendeltsége múlt évi október 21-ikén tárgyalta Jagec Jakab pribislaveci lakos büntetését, aki múlt évi február 2-ikén egy üveggel súlyos sebeket ejtett felesége fején. Jagecet az ügyészség többrendbeli csalással is vádolta. A csakoveci kirendeltség Jagecet ezek miatt két évi börtönre és 5000 dinár pénzbírságra ítélte. A noviszadi felelősségi bíróság csütörtökön a börtönbüntetés meghagyásával a pénzbírságot 20 napi elzárásra átváltoztatható 1800 dinár pénzbírságra változtatta át. Az ítélet ellen úgy dr. Nikolic Richárd főügyész helyettes, mint a kirendelt törvényszék semmiségi panaszt jelentett be.

— **Az 1905-ös évtolyambellek bevonulása.** Noviszadról jelentik: A noviszadi katonai ügyosztály hitemény útján közli, hogy az 1905-ben született katonai szolgálatra alkalmasnak nyilvánított hadkötelesek március 1-én tartoznak bevonulni csapattesteikhez. A repülőkhöz beosztottak február 1-én vonulnak be.

— **Halál tolatás közben.** Szomborból jelentik: Az apatini állomáson tolatás közben halálos kimeneteli szerencsétlenség történt. Veszelinovics Deszpot fékező a tolató mozdonyhoz egy kocsi-sort akart kapcsolni, közben elcsuszott és az ütközők összezúzták. A szerencsétlenség után pár óra múlva meghalt. A vizsgálatot megindították.

Kereskedők sirámai

Egy kereskedőt láttam nemrég,
ruhája gyászban, szeme könnyben,
— Ugy látszik ezárlat van — mondta —
mert hozzám a kutya se jön be.

(k. j.)

— **Kovács és bognár halálos verekedése.** Noviszadról jelentik: Zsuljevics Béla szombori kovács múlt évi március 8-ikán Tauscher Sándor bognárhoz ment, hogy megsürgesse az ott munkában lévő kocsiának elkészítését. A megrendelő és a bognár közt veszekedés, majd verekedés támadt, amelynek folyamán Zsuljevics lekapta az udvarban álló egyik kocsirol a löcsöt és nagy vágta fejbe Tauschert, hogy az másodnapra — anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna — meghalt. A szombori kerületi törvényszék múlt évi augusztus 21-ikén három évi fegyházra ítélte Zsuljevicsot, akinek az erős felindulást enyhítő körülménynek vette. A noviszadi felelősségi bíróság január 28-ikán tárgyalta a büntetést és az ítéletet jóváhagyta. Dr. Topavicza Szima szombori ügyvéd semmiségi panaszt jelentett be.

— **Halálraítélt rablógyilkosok.** Zagrebből jelentik: A maribori esküdtszék a múlt év szeptemberében rablógyilkosságért kötélláttal halálra ítélte Zlatics Ivan és Csics Ferenc maribori munkásokat. Felelősségi folytán az ügy a zagrebi hatszemélyes tábla elé került, mely a semmiségi panaszokat elutasítva, az ítéletet helybenhagyta. A védők kegyelmi kérést nyújtottak be a királyhoz.

— **Mulatságok Noviszadon.** A noviszadi kereskedő ifjak február 13-ikán a Szloboda-szállóban nagyszabású bálát rendeznek. A mulatság keretében előadás is lesz, amelyen Rogovszka énekesnő, Popov operaénekes és Kirszanova és Fortucsar beogradi balettáncosok fognak szerepelni. — A noviszadi posta, táviró és távbeszélő hivatalnokok kerületi szervezete február 1-én a Szlobodában bálát rendez Superina postaügyi miniszter védnökségével.

— **A Sand elítélés iránt nagy érdeklődés mutatkozik.** A bál február 1-én a Bárány-szálló termeiben tartják meg, melyeket erre az alkalomra gazdagon felszítettek. A Sand rendező-gárdája mindent megtesz, hogy a bál az idei farsang legkiemelkedőbb estélye legyen.

— **Politikai okokból hamisították a portugál bankjegyeket.** Párisból jelentik: A Matin újabb adatokat közöl a portugál bankjegyhamisításról, ami nyilván politikai célból történt. Ismeretes, hogy ezzel az ügyvel összefüggésben a hágai volt portugál követet már letartóztatták. A Matin szerint a bankjegyhamisítás azt a célt szolgálta, hogy néhány portugál gyarmat, különösen Angola, német birtokba kerüljön. Az özszeesküvés kezdete a múlt év júliusára nyúlik vissza. Abban az időben Párisban két portugál ember találkozott egy Hennis nevű német férfitel és a talál-

kozáson megbeszélték, hogy Hennis az angolai banknak négyszázezer font tőkét bocsát rendelkezésére. Ezután elhatározták, hogy egy nagy angol céget megbiznak négyszázezer darab portugál bankjegy nyomásával. Kidalgozták az erre vonatkozó »hivatalos« megbízást, amelyet az angol konzulátus hamisított peccsétjével láttak el. Az első diplomata, akit a három cinkostárs rá tudott venni arra, hogy a bankjegykötegetek Lisszabonba vigye, Venezuela portugáliai képviselője volt. A pénzhamisítók később jobb segítőtársra találtak, egy volt kereskedelmi miniszter és Boudelle hágai portugál képviselő személyében, aki szintén résztvett az üzletben, de most már fogságban van. Közben az angolai bank napról napra erősödött és a manőver oly szerencsés volt, hogy Hennis már további négyszázezer darab hamisított bankjegy kibocsátására gondolt. Amikor azonban a hamisítás kiderült, Hennis eltűnt.

— **Hat méter szövet — másfél évi börtön.** Noviszadról jelentik: Stan Mária velikibeckereké asszony 1923 december 27-én Siradó Miklós bejegyzetigazgató kereskedő üzletéből vásárlás ürügye alatt hat méter szövetet lopott, miért is a szombori kerületi törvényszék, sulyosbíró körülménynek véve, hogy már két ízben lopásértült, másfél évi börtönre ítélte. A noviszadi felelősségi bíróság csütörtökön az elítélt felelősségét elutasítva, az ítéletet jóváhagyta. Stan Mária semmiségi panaszt jelentett be.

— **A »Falu rossza« Maliidjosen.** A maliidjosi iparosok és kereskedők egyesületének működvelő gárdája február 2-ikén a Szilágyi Antal-féle vendéglőben előadja a »Falu rossza«-t.

— **Sorozatós ékszerablásokkal gyanúsítanak egy bécsi ékszerészt.** Bécsből jelentik: A bécsi rendőrség szerdán hatóságilag lezárta a Praterstrasse 12. szám alatti levő ékszerüzletet és annak tulajdonosát, Moranski Gyulát letartóztatta. Moranski azzal gyanúsítja, hogy a múlt év július 29-ikén délben betört az egyik zürichi ékszerkereskedésbe, a honnan nyolcszázötven svájci frank értékű zsákmánnyal távozott. Minthogy Moranski gyakran utazott külföldön, annak gyanuja alatt áll, hogy ő követte el Brünben Bachmer ékszerésznél az egymilliárd korona kárral járó nagy betörést, továbbá Prágában a Riemer ékszerész kárára kétmilliárd korona és Brüsszelben a Cosmann ékszerész kárára harmadfélmillió belga frank értékű zsákmánnyal járó betörést.

— **A Topolai Sport Klub közgyűlése.** A TSC. ezidei évi közgyűlését február 7-ikén vasárnap délután 3 órakor a Kaszinó emeleti nagytermében fogja megtartani.

— **Tizezer dinár jutalom a kikindai kasszafuró kézrekerítőjének.** Kikindáról jelentik: Az Erdős Béla cégnél elkövetett kasszafurás tetteseit még mindig nem sikerült kézrekeríteni. A károsult tizezer dinár jutalmat tűzött ki a nyomravezetőnek.

— **Huszonöt év zsebmetszésért.** Zagrebből jelentik: A zagrebi törvényszék csütörtökön tárgyalta Matkovics Máté állásnélküli pincérnek és társainak blünpertét, akik múlt év szeptember tizenkilencedikén a zagrebi pályaudvaron kilopták az egyik padon alvó Milojevics Koszta Amerikából hazatért munkás tíz év alatt megtakarított keresményét, száztizenháromezer dinárt. A bíróság Matkovicsot tíz esztendőre, Janovic Józsefet nyolc évre, az orzadasággal vádolt Medvec Russát pedig négy és Kaszics Dragicát három évi börtönre ítélte. Az ötödik vádlottat, Fritz Nikolát bizonyítékok hiányában felmentették.

— **Egy svájci repülőhadnagy katasztróf ja.** Z richből jelentik: Reitzenwein Károly svájci repülőhadnagy a dűbendorfi repülőtéren lezuhant és szörnyethalt.

— **A noviszadi kereskedelmi iskola új igazgatója.** Noviszadról jelentik: A közoktatásügyi miniszter Nedeljkovic Mj-lán karlócai gimnáziumi tanárt a noviszadi kereskedelmi iskola igazgatójává nevezte ki.

— **Diákbál Szentán.** Szentáról jelentik: A szentai főgimnázium ifjusága szerdán este műsoros táncestét rendezett. A műsor szereplői közül különösen Széchenyi Aranka, Polyakovics Katica, Söthy Rózsika, Lainics Zagora, Odri Anna, Hubert Andor, Rosenberg László, Berger László, Fodor László, Deutsch Viktor és Tripolszki András arattak nagy sikert.

— **A Baranyai Menekültek Gazdasági Szervezete** vasárnap tartja rendes évi közgyűlését a Zöld-fa vendéglőben. A vezetőség felhívja a sombori tagok figyelmét, hogy január 31-én délután négy órakor Somborban a Stöckl-féle vendéglőben összejövetel lesz a központi kiküldött részvételével. Minden sombori tag pontosan jelenjen meg.

— **Ferdinánd román király megta-
mult magyarul.** Bukarestből jelentik: Ferdinánd király hatvan éves születésnapja alkalmával a lapok terjedelmesen foglalkoznak a király magánéletével is. Fővadászmestere, Mocsonyi Antal érdekes apróságokat beszélt el a király életéből. Elmondta, hogy szenvedélyes autóvezető, de a gép szerkezetével is annyira tisztában van, hogy esetleges defektust maga is meg tud javítani. Idős kora ellenére szívesen golfozik, szenvedélyes vadász és fanatikus természetbúvár. Szereti nagyon a zenét és maga is kitűnően zongorázik. Magánügyekben nem tart titkát, hanem minden levelét maga írja. Tökéletesen beszél németül, francián, angolul, oroszul és az utóbbi években megtanult magyarul is, úgyhogy már elég tükrethősen beszéli ezt a nehéz nyelvet is.

— **Baleset a budapesti Városi Színházban.** Budapestről jelentik: A Városi Színházban »A nóta vége« című operett csütörtöki előadásán sulyos baleset érte Somogyi Nusi primadonnát. Az utolsó felvonás táncduettjében, amit Sziklai József a levegőbe emelte Somogyi Nusit, a művész lezuhant és a fején sérülést szenvedett. Az orvosok megállapították, hogy Somogyi Nusi könnyebb természetű agyrázkódást szenvedett.

— **A walesi herceg lovas-balesete.** Londonból jelentik: A walesi herceg szerdán vadászaton szerencsétlenül járt. A lova megbottlott és elesett. A herceg könnyebben megsebesült, a ló kimúlt.

— **A topolai ipartestület táncmulatsága.** A topolai ipartestület február elsőjén táncmulatságot rendez a Polyák-féle vendéglőben.

— **Interpelláció a kenyérdrágaság miatt a francia kamarában.** Párisból jelentik: A kenyér árát Franciaországban a legközelebbi napokban 170 centimeről 175-re emelik kilogrammonként. Chaustel szociáldemokrata képviselő interpellációt terjesztett elő, hogy milyen intézkedéseket szándékozik a kormány tenni az árdragítás ellen.

A Városi Takarékpénztár Igazgatósága és Felügyelő Bizottsága közli a szomorú hírt, hogy:

RAJČIĆ SÁNDOR úr

Subotica város alpolgármestere

intézetünk Felügyelő Bizottságának tagja f. évi január hó 27-én elhunyt.

Intézetünk az elhunytban egy szorgalmas üzletbarátját veszítette el, kinek emlékét meg fogja őrizni.

Subotica, 1926. január 27.

— **A dán kormány a szabadkőművesség ellen.** Berlinből jelentik: A dán hadügyminiszter rendeletet adott ki, mely szerint a hadsereg tisztikara nem lehet tagja ezután a szabadkőműves-páholyoknak. Tudvalevőleg a skandináv államok szabadkőműves-szervezete tisztán jótékony sági alapon áll és semmiféle politikával nem foglalkozik. A koppenhágai páholyok maga a király volt mindig tiszteletbeli vezetője.

Dr. Lóránt Zoltán ügyvédi irodáját VIII. Kralja Aleksandra utca 7. szám alá helyezte át. Telefon: 368. szám.

Kraljevbergi pezsgő a vezető márka

A szubotici »Szeretet Növegyteté« február hó 6-án este a Bárany-szálló összes termeiben »Matroz«-bálat rendez.

Fényképfelvételek készülnek szombat esti bálon megjelent összes pierrók és pierekkéről képes újságok részére.

— **Műkedvelőelőadás Topolán.** A topolai önkéntes tűzoltóegyesület január 30. és 31-ikén műkedvelőelőadást rendez a Polyák-féle vendéglőben. Mindkét estén Tóth Ede »A tolonc« című népszínműve kerül színpadra.

A novi zádi kerületi törvényszék múlt évi működése

A sztaribecseji, titeli és palánkai járásbírók évi jelentései

Dr. Belajdzsics Vladimir, a noviszadi kerületi törvényszék elnöke most készült el a kerületi törvényszék múlt évi működéséről szóló jelentésével, amelyről a jogkereső közönséget érdeklő következő adatokat bocsátotta a *Bácsme gyei Napló* munkatársának rendelkezésére:

Az elmúlt évben 3730 új beadvány érkezett. Ebből 1823 beadvány polgári, 937 beadvány büntető és 970 más vegyes ügyre vonatkozott.

A kerületi törvényszék 1925-ben összesen 5882 tárgyalást tartott. Ebből, elsőfokon 97 polgári ügy egyezség, 806 ügy érdemleges ítélet, másodfokon két ügy egyezség és 337 ügy érdemleges ítélet által nyert elintéztést. Összesen 1143 polgári ügy nyert érdemleges elintéztést. Ítélettel zárult elsőfokon 205, másodfokon 164, összesen 369 büntető, az előző évi 276 büntetővel szemben.

Az elmúlt évben beadott polgári keresetek közül 164 esetben már 2—3 hónap alatt volt elsőfokon ítélet. Másodfokon letárgyalt polgári keresetek közül ezen időn belül 120 esetben volt ítélet, szintegy 1—3 hónap alatt ítéletre került a sor 65 vádtanácsi, 28 büntetőügyben és 60 felebbezési vádtanácsi ügyben. Összesen tehát 447 ügyben már a kereset beadási határnapjától számított első három hónapon belül ítéletre került a sor.

3—6 hónap alatt 276 elsőfoku, 150 másodfoku polgári, 25 vádtanácsi, 100 büntetőügyi és 65 felebbezési vádtanácsi, összesen 616 ügy került ítéletileg elintézésre.

6—12 hónapon belül 297 elsőfoku, 38 másodfoku polgári perben, 60 büntetőügyben és 24 felebbezési vádtanácsi, összesen 419 ügyben volt ítélet.

1—2 éven belül 260 elsőfoku, 19 másodfoku polgári perben, 14 büntetőügyben és 10 felebbezési vádtanácsi, összesen 303 ügyben hoztak ítéletet.

Két éven túl 224 (régli hátralékok) elsőfoku, 10 másodfoku polgári perben, 6 büntetőügyben és 5 felebbezési vádtanácsi, összesen 245 ügyben került ítéletre a sor.

A beadott 1823 polgári kereset közül 576 (váltókeresetek kivételével) vagyoni, 467 váltókereset (ebből 367 ügy jogerős elintéztést nyert) 135 válóper, 11 statusper (gondnokság, holtánnyilvánítás, lakosság meghosszabbítása stb.), 15

csődügy és 25 kényszerjegyzési ügy, 464 polgári felebbezési és 132 polgári perenkívüli ügy volt.

A 937 büntetőügy közül 766 elsőfokon és 171 másodfokon kerül tárgyalásra, a melyből 899 közönséges bűnügy és 38 sajtóper. Elintézetlen maradt 496 közönséges és 28 sajtóper. A 496 közönséges bűnügyből 140-et a járásbíróhoz tettek át.

A noviszadi törvényszéknél az elnökön kívül 14 törvényszéki bíró volt, de ezek közül az egyik hat havi betegszabadságon volt, egyet szeptemberben, kettőt októberben elhelyeztek, anélkül, hogy pótlásról gondoskodtak volna és végül az egyik bíró csak március elseje óta van Noviszadon.

A vizsgálóbírónál 82 ügy maradt még 1924-ről, az elmúlt évben 312 ügy került hozzá, amelyek közül 291 ügy elintéztetett és 103 elintézetlen maradt.

A noviszadi kerületi törvényszékhez tartozó noviszadi, titeli, zsabljai, palánkai és sztaribecseji járásbírók közül a noviszadi és a zsabljai járásbírók vezetői még nem készültek el múlt évi jelentéseikkel és így ezidőszent csak három járásbíró működési adatai állnak rendelkezésre.

A titeli járásbíróhoz a múlt évben 2398 ügydarab érkezett, ebből 706 vagyoni, 43 váltókereset, 73 fizetési meghagyás, 554 végrehajtás, 3 anyakönyvi, 10 lakásjelentés, 263 bűnügy, 746 vegyes természetű volt. Ebből csak 316 maradt elintézetlenül.

A telekkönyvi hivatalhoz 2522 ügydarab érkezett. A beadott polgári perek közül 33 esetben volt a peranyag 500 dináron alul, 107 esetben 1000 dináron alul, 159 esetben 5000 dináron alul, 237 esetben 25.000 dináron alul és 55 esetben 25.000 dináron felül volt.

A sztaribecseji járásbíróhoz a múlt évben 5740 ügydarab érkezett, amelyek közül 4589 polgári ügy, 628 bűnügy és 483 vegyes ügy volt.

1925. év végén 679 polgári, 53 végrehajtási, 181 hagyatéki és 550 bűnügy elintézetlen maradt.

A telekkönyvvel az év végén még 1500 meghozott döntés maradt vissza leiratás miatt, 1646 esetben pedig a meghozott döntés még nem lett a telekkönyvben átvezetve.

A palánkai járásbíróhoz a múlt évben 2428 új kereset érkezett, ebből 1918 polgári ügy, 303 büntetőügy, 207 vegyes ügy.

Ezek közül 168 polgári ügy, 406 végrehajtás, 201 hagyatéki és 601 vegyes ügy került elintézésre.

A noviszadi és zsabljai járásbírók évi jelentései a hét végéig elkészülnek.

KINTORNA

A cirkuszban *Hanzi*, a csodáló produkálja magát összedadásokkal és kivonásokkal a nézők őszinte bámulatára. A proscenium-páholyban egy apa rápirít a fiára:

— Látod, Bandi, ez csak egy ló és milyen kitűnően tud számolni. Te pedig kettest kaptál számtanból.

Bandi legyint:

— Jó, jó — mondja — de kérdezd csak ki földrajzból.

A nagyságos asszony megmutatja új kalapját a szakácsnénak.

— Mit szól hozzá, Kati, jól áll nekem ez a kalap?

— Kitűnően — feleli Kati — én is éppen ilyet hordtam, míg divatban volt.

A köztisztviselési hivatalnál jelentkezik egy férfi hőkaparónak. Intelligens arca feltűnik a munkavezetőnek és megkérdi tőle:

— Mi volt a maga foglalkozása azelőtt?

— Bankpénztáros.

— Igen? És mért hagyta abba?

— Rájötték.

KÖZGAZDASÁG

Állami árlejtések

A hadügyminiszterium beszerzéseit: február 8-án a kragujeváci tüzérségi raktár nafitára, február 5-én a szarajevói hadosztályparancsnokság barakk-építésre, január 29-én a kragujeváci tüzérségi szertár cipőbőrre, január 30-án a petrovaradini repülőparancsnokság ócskavasát ad el, január 30-án a beográdi gazdasági iskola gépekre, február 1-én a katonai kórház különféle anyagokra, február 18-án a kragujeváci intendatúra fára, január 29-én a mosztári hadosztály zabra, január 30-án ugyancsak a mosztári hadosztályparancsnokság préselt szalmára, március 1-én a zemuni egészségügyi intézet kórházi anyagokra, február 20-án a bitolji intendatúra fára és szénre, február hó 20-án a beográdi hadosztályparancsnokság fára ír ki pályázatot.

A postaügyi miniszterium árlejtései: február 10-én a szarajevói postagazgatóság benzínre, február 22-én a beográdi igazgatóság tüzelő-létrákra, február 8-án a beográdi igazgatóság épület, pénztár és autóbiztosításra és nyomtatványokra, február 13-án a szkopljei igazgatóság faépületekre, február 20-án a zagrebi postakocsikra, február 10-én szkopljei telefonpóznákra, február 9-én a beográdi postóneműkre.

Az egészségügyi miniszterium árlejtései: február 17-én a beográdi kórház husneműekre, február 25-én a miniszterium gazdasági osztálya ágytakarókra, február 18-án a szarajevói kórház különféle kórházi cikkekre ír ki pályázatot.

Az állami vasutigazgatóságok árlejtései: február 16-án a zagrebi kémiai anyagokra, február 18-án a zagrebi vaskapcsokra, február 19-én a zagrebi bádogra, drótra, február 3-án a szuboticiai festékekre, február 13-án a szarajevói plüssre, február 18-án a szarajevói különféle anyagokra, február 20-án a zagrebi textilanyagokra, február 17-én a ljubljana vasuti jegykartonra, február 20-án a beográdi petroliumra, benzínre, február 16-án a szuboticiai tisztogató eszközökre, február 17-én a szuboticiai cserépre és téglára, február 6-án a szuboticiai fűrészre, február 19-én a szuboticiai acélananyagokra, február 20-án a szuboticiai felsővezetésekre, február hó 17-én a szuboticiai rézanyagokra, február 18-án a szuboticiai gázlámpaharisnyákra és villanyégőkre, valamint rézanyagokra, február 11-én a szarajevói vashordókra, február 9-én a szarajevói ócskavasát ad el, február 20-án a szuboticiai vasra, február 22-én a szuboticiai faszénre és vaskapcsokra, február 17-én a zagrebi gummicsovkekre kérnek árajánlatot.

Az építési igazgatóságok árlejtései: február 18-án a prijeporjei kötőőkre, február 1-én a beográdi építésvitatókóra, február 22-én az andrijeváci építésekre, február 25-én az andrijeváci hidépítésre, február 16-án a cetinjei kőszállításra, február 1-én a szombori építésvitatókóra irtak ki pályázatot.

Az építésügyi miniszterium árlejtései: február 22-én a miniszterium számvevőségi osztálya részére installációs munkákra, február 6-án pedig a miniszterium épüváltalakitásokra.

Az erdőügyi miniszterium senski-rudnik kirendeltsége február 20-án benzín-motorokat ad el, a szarajevói igazgatóság pedig február 16-án fát ad el.

A monopóligazgatóságok árlejtései: február 25-én a szarajevói ócska vasat ad el, február 22-én a beográdi jutaszákot vásárol, február 23-án a beográdi közzökre, február 25-én a beográdi ellenőrző órákra, február 24-én a beográdi különféle olajokra kérnek ajánlatot.

A földművelésügyi miniszterium kérésében február 16-án a vel. bécsekereki hidrotechnikai osztály követ vásárol,

február 16-án a zagrebi hivalka szarvasmarhát ad el, február 1-én a pozsegi mezőgazdasági iskola marhát ad el, február 20-án a vrsaci földműves iskola pedig állati élelmet vásárol.

A belügyminiszterium árlejtései: február 22-én a zagrebi rendőrség részére bluzokat, február 20-án a zagrebi rendőrség részére nadrágokat vásárol.

TOZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1926. január 28.

Zürich deviza 9.155,
Budapest deviza 1257—1261,5 valuta 1256—1261,5.
Prága deviza 5982,5—6032,5 valuta 59,45—59,95.
Berlin deviza 742—747 milliárd márka, valuta 736—740.
Bécs deviza 1251,75, valuta 1248—1254.
Trieszt deviza 43.725—43.825.
London deviza 275.
Newyork deviza 177,5.

Zürich, január 28. Zárlat: Beograd 9.155, Páris 1943, London 252075, Newyork 518,50, Brüsszel 2355, Milanó 2090, Amsterdam 208 $\frac{1}{8}$, Berlin 123,40, Bécs 73, Szófia 360, Prága 15,35, Varsó 72,50.

Beograd, január 28. Zárlat: Páris 211,50, London 275,70, Newyork 56,60, Brüsszel 259, Milanó 222,10, Berlin 13,50, Bécs 796, Szófia 38,50, Prága 167,85, Budapest 795, Zürich 1093,90, Bukarest 25,50.

Zagreb, január 28. Zárlat: Zürich 1090,20—1098,20, Páris 211—215, London 274,60—276,60, Newyork 56,32—56,92, Amsterdam 2268—2288, Berlin 13,4440—13,5440, Bécs 794,40—804,40, Prága 167,12—169,12, Bukarest 24,25—25,25, Trieszt 227,66—230,06.

Noviszadi terménytőzsde, január 28. Buza: 5 vagon bácskai 290—295 dinár. 5 vagon 78—79 kilós szerémi 315 dinár. Tengeri: 4 vagon szerémi szárított 142,50 dinár, 9 vagon szerémi szárított februári 140 dinár, 3 vagon szerémi márciusi 130 dinár, 3 vagon szerémi áprilisi 134 dinár, 6 vagon szerémi májusi 138 dinár. Irányzat: változatlan.

Rádió-műsor

Szombaton, január 30-ikán

(A városok mellett szám a hullámhossz jelenti)

Beograd: (1650) Déli 12: Hangverseny.

Brema: (279) D. u. 5: Hangverseny.

Koppenhága: (340) Este 8: Előadás. 9.30: Modern tánczene.

Budapest: (546) D. e. 9.30. D. u. 12.30 és 1—5: Hírek, közgazdaság. 5: Katonazene. 7. Operaház: Cigánybáró.

Ostia: (382) Este 8: Hangverseny. 9: Táncczene. 10.30: A Bristol-szálló hangversenye.

Berlin: (418) Este 8.15: Wagner-est.

Róma: (425) D. u. 5: Hangverseny. 6: Jazz-band. 8.40: Dalest.

Toulouse: (441) Este 10: Hangverseny.

Lipce: (452) D. u. 4: Hangverseny. 10: Mandolin-játék.

München: (485) D. u. 4.30: Hegedűquartett. 10.30: Táncczene.

Aberdeen: (495) Este 10.15: Táncczene.

Zürich: (515) D. u. 4: Hangverseny. 6.15: Harmonika-hangverseny. 8.30: Táncc.

Páris: (1750) D. u. 5.45: Rádió-hangverseny.

London: (365) — Daventry: (1600) D. u. 6: Hangverseny. 10: Hangverseny. 11.30 Savoy-szálló hangversenye.

Táncolni csak gramofon mellett lehet Szépet jól olcsón vehet Viktoriánál, Subotica, Zrinski trg 2. 10767 Sugár fűszeres mellett.

A jugoszláv-francia gazdasági kapcsolatok

Nem a forgalom aktivitása, hanem a kapcsolatok szorosabbáttele a jöszempont — Megkezdődtek a kereskedelmi szerződés előmunkálai

A beogradi szakminiszteriumokban már a pravoszláv karácsonyi ünnepek előtt megkezdődtek a Franciaországgal kötendő új kereskedelmi szerződésekre vonatkozó előkészületi munkák. Ezek a munkálatok azóta is folyamatban vannak és mert erről a két állam közt fennálló benső, jó viszony kezeskedik, rövidesen pozitív eredményhez vezetnek.

Már a régi Szerbia 1907-ben kötött Franciaországgal kereskedelmi szerződést, amelyet mindkét fél hozzájárulásával a békeszerződésig automatikusan meghosszabbítottak. De az 1907-ben kötött és az akkori viszonyoknak megfelelő szerződés a világháború után már nem állhatta meg a helyét, mert nemcsak a politikai helyzet változott meg gyökeresen, de a területi eltolódások is egészen új helyzetet teremtettek és ennek folytán a nemzeti termelés mértéke is lényegesen megváltozott.

A külkereskedelmi terén Jugoszláviában tavaly történt az első és legfontosabb lépés, amikor a jugoszláv kormány az új vámtarifát megalkotta. Anélkül, hogy most ennek a vámtarifának megvitatásába bocsájtkoznánk, el kell ismerni, hogy az új vámtarifát a megkötendő kereskedelmi szerződések számára kitűnő alapul szolgált.

Az 1907. évi kötött francia-szerb kereskedelmi szerződés már azáltal is idejét múlt, mert Szerbia akkori kizárólag mezőgazdasági jellege a vajdasági, a szlovén és a horvátországi ipartestültek hozzácsatolása révén némileg megváltozott, noha Jugoszlávia ennek dacára ma is elsősorban mezőgazdasági állam. De az ipartestületek hozzácsatolása lehetővé tette, hogy egyes ipari cikkekben az ország szükségletét a helyi termelés fedezze, sőt egyes ipari cikkekben jelentékeny kivitel is állt elő. Ma már az állam-kötelessége a fejlődő hazai ipart a külföldi versenyel szemben megvédeni. Ennek a szempontnak a kereskedelmi szerződésekben ki kell domborodnia, ami pedig a régi francia-szerb szerződésből természetesen hiányzott.

Jugoszlávia külkereskedelmi szerződéseinek a legtöbb kedvezményezés álláspontjára helyezkedik és ez az elv kell, hogy az új francia-jugoszláv szerződésnél is kifejezésre jusson. Jugoszlávia kétségtelenül fokozott politikai rokonszenvvel viseltetik Franciaországgal szemben. Jugoszlávia e kapcsolatok szorosabbátteleivel a két állam gazdasági együttműködésének alapjait szilárdítja meg és ezáltal előmozdítja a francia tőke nagyobb mérvű bevándorlását Jugoszláviába.

Eddigi külkereskedelmi forgalmunk Franciaországgal nem érte el azt a fokot, amelyen állnia kellene, annál kevésbé, mert a statisztikai adatok bizonyítják, hogy ez a forgalom folytonosan emelkedőben van. Jugoszlávia kötettséget követ, egyfelől a jugoszláv kivitel számára kitűnő piacot teremteni, másfelől a jugoszláviai szükségletet lehetőleg Franciaországban fedezni.

1920-ban 123.293.550 (az összehozottal 3,82 %-át), 1921-ben 188.120.018 (4,56 %), 1922-ben 195.855.556 (3,40%), 1923-ban 270.192.233 (3,25%), 1924-ben 276.774.627 (3,36 %) és 1925 első felében 144.198.784 (3,13 %) dinár értékű franciaországi cikket hoztunk be Jugoszláviába.

Ebből a kimutatásból kitűnik, hogy az összehozottalhoz Franciaországra eső százalékarány nem tudott lépést tartani az egyre nagyobbodó számszerű összeggel.

1924-ben, — miután a tavalyi adatok már nem tőkötések, — a franciaországi behozatal legnagyobb tétele a **gyapuzsoly** volt, amelyből 389.995.133 dinár

értékű jött be az országba, utána a gyapot és a gyapottonál következnek 30.598.135 dinárral. A 15.020.125 dinár értékű selyemárak, a 2.222.333 dinár értékű vászonárak és a 2.252.825 dinár értékű kész ruhaneműek hozzászámításával kitűnik, hogy a franciaországi behozatal nagy hányada (35 %) textilcikkekre esik. A textilcikkeket után a fűtőanyag (koks, brékett), állati bőrök, feldolgozott bőrök, autók, motorok, repülőgépek (24,4 millió dinár), kozmetikai cikkek, szappanok, parfümök, vas, vasárak, réz, festékek, kémiai és gyógyszerárak, alkoholos italok, gyarmatárak, déligyümölcsök, olajok, főleg növények következnek. A többi behozott cikk értéke csoportonként nem haladja meg az egymillió dinárt.

A jugoszlávai kivitel Franciaországba 1920-ban 41.385.486 dinárt (az összkivitelünk 3,13 %-át), 1924-ben 40.783.849 (1,66 %), 1922-ben 215.812.560 (5,85 %), 1923-ban 348.154.850 (4,33 %), 1924-ben 362.874.301 (3,80 %) és 1925 első felében 98.528.902 dinárt (2,19 %) tett ki. 18121-ről 1922-re a kivitel 400 %-nál

nagyobb emelkedést mutat. Az elmúlt év első felében annál nagyobb volt a visszaesés, ami a rézkivitel erős esők, kenésének tudható be. 1924 első felében 169 millió, 1925 első felében 37,5 millió dinárt tett ki a rézkivitelünk.

Franciaországba való kivitelünk % a nyersrézre jut és abból 233,9 millió dinár értékűt vittünk ki. Ez a nagyszámú kivitel azzal magyarázható, hogy a jugoszláviai rézbányák, uralkodó részben francia tőke kezében van. A réz után a főbb kiviteli cikkek: épületfa (85,1 millió dinár), az eton, metylalkohol, áterikus olajok, rugók, dohányárak, bárány- és hírkabörök, hordódongák, kész hordók, férfi- és női szalmakalapok, kender, tojás, bab, szárított gombák (3 millió dinár), friss hús, cement, papírárak, stb.

Jugoszlávia nem ragaszkodik feltétlenül ahhoz, hogy a francia-jugoszláv kereskedelmi forgalom mindenáron aktív legyen, noha minden államnak ez az érdeke, de Franciaországgal szemben — a kapcsolatok bensőbbé tétele a legfőbb szempont.

Trágyázási eredmény

„Sana“-féle gyár által gyártott trágyagipszszel

A legolcsóbb és legkiadósabb műtrágya a Sadra-gipsz, amely **szakszerű felügyelet alatt** garantált egyenlő elsődrendű kivitelben készít a legmodernebben berendezett és legnagyobb hazai gipszgyárban **Blagujov Boszanszki Novi** mellett a **»Sana«** gipszes műtrágyagyári gyár **R.-T. Zagreb**.

Miből áll a Sadra műtrágya?

A Sana gyár trágyagipszének összetétele: Szakszerű felügyelet mellett összeválogatott nyers mész, köből örölt por, amely vegyi összetételénél fogva kénsavas mész és a földbe elhintve mésszé és kénsavvá válik. 100 kg tiszta trágyagipsz tartalma: 46,50 kg kénsav, 32,50 kg mész és 21 kg vegyileg kötött kristályos víz.

A »Sana« gyár trágyagipszének tulajdonságai és hatása:

1. Közvetlen hatása abban áll, hogy a termőföldet ellátja a szükséges mésszel és kénvel, amely tápszerre a növényeknek feltétlenül szükségük van a fejlődésüknek. **A termés a gipsz használatától természetesen feljavul**, úgyhogy a föld gipszelésének költségét többszörösen visszafizeti.

2. A gipsz fontossága nemcsak abban van, hogy tápszerként tartalmaz, hanem sokkal fontosabb az a körülmény, hogy a gipszelés a föld összetételére is előnyös kihatással van. A földet porhanyossá teszi és elősegíti a növényi anyagok szétválását és a földet áthatóvá és meleggé teszi.

3. Azonban ez a gipsztrágya különösen azért fontos, mert minden növénynek feltétlenül szükséges és a földben levő káli és foszfor savakat felszabadítja. Ezek a savak ugyanis nyers állapotban fel nem oldódnak, ezért a növény számára nem hozzáférhető és a mész és a kénsav, amelyek gipsz szétválásával keletkeznek, úgy megváltoztatják a nyers káli és foszfor sokat, hogy a növények képesek magukba fogadni. Ennek következtében a gipsznek minden esetben és minden fajta földben ugyanazon hatása van, mintha a földet direkt trágyáznák a sokkal drágább káli és foszfor trágyával.

4. Már az említett tulajdonságoknál fogva is megvan a gipsztrágyának a nagyon kitűnő hatása, de különösen is hangsúlyozni kell, hogy

ezt a gipszet keverni lehet minden más műtrágyával és hogy

5. lassan olvad a vízben és ezért a víz nem képes könnyen elhordani, illetve gyorsan kimosni és hogy a hatása sokkal tovább tart mint más műtrágyának a hatása, holott a másfajta műtrágya sokkal drágább.

A gipsz bámulatos szer az istállótrágya konzerválására, mert megköti annak legértékesebb összetételeit a **kénsavat**. Ez a kitűnő hatás azonnal megnyilvánul, amennyiben megismerjük az amóniák égető szaga és megváltoztatja a párolgó amóniák összetételét kénamóniákká, amely el nem párolog; végül a vízben oldódik, de a víz még sem moshatja ki, mert a föld megköti és a növényekbe vezet.

Trágyázási eredmény »Sana« gyár által gyártott trágyagipszszel:

I. A gipszeléssel legnagyobb eredmény érhető el azoknál a növényeknél, amelyek sok fehérjét tartalmaznak; ezek pedig első sorban az összes lencsefélék (bab, lencse, repce stb.) és az összes here félék (lucerna, vöröshere stb.) Ezen terményeknél mindig csak gipsztrágya használható. Gipsznek különös hatása van a **kaszálóknál és a legelőknél**, melyeknél az édesizű fűvek növeését előidéz, ugyszintén **gyümölcsfáknál** különösen magos gyümölcsöknel (szilva, cseresznye, őszibarack stb.) Istállótrágya gipsztrágya vegyítéssel bővebb termést hoz tengeriben, kenderben, kerti növényekben, cukorrépában, repcében, dohányban, burgonyában stb., de különösen **buza**teléknél emeli a termést, ha a vetést csak gipszszel vagy viszonyokhoz képest gipsz és közönséges trágya vegyítéssel trágyázzák. Olyan talajban, melyben természetnél fogva nincs elegendő salétrom és kén, gipszelés feltétlenül szükséges mindenféle gazdasági növény fejlesztésére.

II. Gipszeléssel javul a föld, illetve oly állapot áll elő, melyet **talaj ugarlásnak** neveznek, ez pedig előfeltétele a vetések jó fejlődésének.

III. Az összes növények, amelyek et gipszszel trágyáznak, határozottabban állnak ellen a különböző betegségeknek és károkozónak.

IV. A jöszágitállóban, amelyben gipsztrágyát szórnak el az istállótrágya konzerválása végett, a jöszág sokkal egészségesebb és ellen-

állóbb különböző betegségekkel és ragályokkal szemben.

»Sana« gyár gipsztrágya használata

A) Más trágya vegyítése nélkül.

A trágyát ősszel vagy kora tavasszal szórják (mint vetni szokás.) A száptókra vetett gipszszel megszántják vagy jól felboronálják; he-reföldön, legelőn és kaszálóon a gipsztrágyát fel kell boronálni, szőlőben pedig be kell ásni. Gyümölcsfáknál kiadunk egy lapát vagy kapa nagyságu gödröt és gödörbe szórunk gipszszel, melyet azután földdel letakarunk. **Egy katasztrális holdra 300—600 kg gipszszel szórunk — szántóföldekre, legelőre, kaszálóra vagy szőlőre.** Gyümölcsfáknál pedig 10—20 kg-ot veszünk egy fára.

B) Istállótrágyával keverve

Naponta szórjuk a friss istállótrágyára. Legcélszerűbb a szükséges mennyiség felét istállóban, a másik felét pedig a trágyadombon levő friss trágyára szórni s jól meggázolni. Ez a szórás rendszerint reggel és este történik, de még jobb reggel, délben és este szórni.

Naponta 1—2 kg használandó minden nagy jöszág után.

C) Más műtrágyával keverve.

Szórás előtt jól össze kell keverni gipsztrágyát a műtrágyával. 300—600 kg gipsztrágya egy kat. holdra. Gipsztrágyának más trágyával vegyítve az említett kitűnő tulajdonságon kívül még az a hatása van, hogy **eltávolítja a talaj káros alkalis reakciót, melyet egyes műtrágyák előidéznek.** Így javítja a gipsz azt a talajt, melyek természetből fogva értékes alkalis anyagokat tartalmaz. Javítja különben megművelhetetlen és terméktelen ugynevezett »salétromos földeket«.

Gipsztrágya megrendelhető:

»Sana« d. d. gipsz- és műtrágyagyár áruosztályánál Zagreb, Marovszka ulica br. 24. Sürgőny cím: Gipszana Zagreb. Telefon 21-19 és a cég összes ügynökeinél az egész országban.

Gazdák!

Köztudomású dolog és a tudományos kutatások is egészben azt bizonyítják, hogy a talaj mész százaléka legfontosabb tényezője a nagyobb termés elérésének. Újabb időben a föld kéntartalmának szintén nagy fontosságot tulajdonítanak. Utóbbi időkben az Egyesült-Államok oly mennyiségű kéntrágyát használtak el, hogy az összes elhasznált műtrágya mennyiség több kén tartalmazott, mint más három legfontosabb növényi táplálékot: nitro-kén és a mész akkor vannak fejveve. A legtöbb növény fejlődésére a kén és a mész akkor vannak fejlesztő hatással, ha gipszszel vannak keverve.

A gazdaságban gipsztrágya használata nagy eredménnyel jár. Gipsz a legkiadósabb műtrágya, mert ennek használatával bő termést érünk el. A gipsztrágya feleannyiba kerül, mint a legolcsóbb trágya.

ÖN NEM HISZI?

hogy 1 pár „KULCS” jegyes harisnya (vörös, kék vagy aranv jegygyel) annyi ideig tart, mint 4 másik pár, ha próbára 1 párt vesz. Minden üzletben kapható. — HARISNYÁK

„KULCS”

nélkül hamisítottak.

Kapható mindenütt

NYILTTÉR.

A suboticei zsidó hitközség előjárósága és képviselőtestülete megilletődéssel jelenti, hogy

KUNETZ MÓR ur

a hitközségnek éveken át volt érdemes elnöke, örökös tiszteletbeli disztagja, a példásos vallásosságnak mintaképe folyó évi január hó 27-én értékes hosszú életének nyugalmas alkonyán csöndesen elhunyt. Az örökkévalóságba megtért lelkének kihült tetemét f. hó 29-én délután 3 órakor kísérik örök nyugalomra.

Subotica, 1926. január 28.

A suboticei zsidó hitközség előjárósága

Emlékét kegyelettel őrizzük!

Áldás és béke poraira!

KLEIN MÁRK

kereskedő

hosszu és kínos szenvedés után f. hó 28-án elhunyt. Temetése pénteken délelőtt 10 órakor lesz Círil i Metod trg 5. sz. alatti gyászaházból. Minden külön értesítés helyett.

Mélyszégyen bánattal jelentjük, hogy szeretett ferjem, jó apánk, illetve nagyapánk, dédapánk, testvérünk

KUNETZ MÓR

jambor életének 85-ik és boldog házasságának 61-ik évében 1926 január 27-én este 9 órakor elhunyt.

Drága halottunk hült tetemeit f. hó 29-én délután 3 órakor fogjuk a gyászaházból, a suboticei izr. temetőbe örök pihenő helyére kísélni.

Valásos és példaadó munkás élet után szölitotta Öt magához az Úr.

Nyugodjék békében!

Subotica, 1926 január 28.

A gyászoló család.

A suboticei izr. Szentegylet mély megindultsággal jelenti, hogy volt elnöke, képviselőtestületének örökös tagja és díszelnöke:

KUNETZ MÓR ur

f. hó 27-én elhunyt. Súlyos vesztéséget jelent egyetünkre ez a kideált pillér, mert felekezetiünk közismert jótékony örvületében is szinte példátlanul áll az a nagy munkásság és áldozatkészség, amelyet a boldogult az izr. Szentegylet érdekében több mint 60 éven át kifejtett.

Utolsó útjára pénteken d. u. 3 órakor fogjuk elkísérni, emléket pedig nemes példaként fogjuk megőrizni a magunk és a késő utódok okulására.

A suboticei izr. Szentegylet Előjárósága és képviselőtestülete

Hirdetmény

A Keresztény Fogyasztási Szövetkezet Molon folyó évi január 15-én tartott évi közgyűlésén elhatározta a felszámolást.

Felhivatnak ennél fogva a hitelezők, hogy követeléseiket a keresk. törvény rendelkezése szerint folyó évi július hó 30-ig a felszámoló bizottságnak bejelentésük.

Mol, 1926. január hó 23.

A felszámoló bizottság

Meghívó

A Suboticei Polgári Kaszinó 1926. évi január hó 31-én (vasárnap) d. e. 10 órakor a Kaszinó nagytermében

rendes évi közgyűlését

tartja, melyre az egyesület tagjai ezennel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Közgyűlési elnök választása.
2. Egyesületi titkár jelentése.
3. Pénztárnoknak és ellenőrnek felmentvény megadása.
4. Esetleges javaslatok tárgyalása.
5. A választmányba 48 rendes és 6 póttag választása.
6. A következő év költségvetésének megállapítása.
7. A számvizsgáló bizottságba 3 tag választása.
8. Két tag kijelölése a közgyűlési jegyzőkönyv hi-teljesítésére.

746

Az elnökség

FELLENDÜL AZ ÜZLETE

ha csinos és izléses levélpapíron levelez!

Hogy a kisiparosok és kiskereskedők számára is megkönnyítsük, hogy olcsón szép és tetszetős nyomtatványokhoz jussanak, előnyárakat szabtuk meg kisiparosok és kiskereskedők számára.

Szállítunk

500 drb nagy levélpapírt, 500 finom borítékot összesen 180 dinárért

és 1000 számlát 100 dinárért összesen 280 dinárért.

Olcsóbb mint ha cégjelzés nélküli papíron levelez
Olcsóbb mint ha papírszeletekre írja a számláit
Minden nyomtatványt két vagy kívánatra három nyelven készítünk. — A szöveget mi lefordítjuk.

Jó papír. — Izléses kivitel.

Vidékre a megrendelés napján elküldjük a nyomtatványt.

Szállítás utánvétel mellett.

MINERVA NYOMDA SUBOTICA

Jótállás a biztos eredményért!!

REITTER OSZKÁR találmánya

Törv. véd.

PATKÁNIN

Patkáninirtószert

Egy doboz ára 15 dinár

Megrendelhető:

Patkánygyár (Torentáli Agrárbank RT.) Vel.-Beckerek.

Visszonteladók:

- Subotica Herzi drogeria
- Kurtos Mihos vegyeskereskedés
- Ada W. H. Soma vegye kereskedés
- Arač (Torentál) Veselinov gyógyszerár
- Bajmok B. Jassa Bertalan
- Eač-Petrovosele Kolojon Károly gyógyszerár
- Čantavir Krausz Mór vegyeskereskedés
- Crvenka Schumacher Zoltán gyógyszerár
- Galgony Toth L. Jos vegyeskereskedés
- Novisad Dimovic N. főlerakat
- Kosta Živojinovic drogeria
- Mašić gyógyszerár
- Puščić Emil vegyeskereskedés
- Nakovo (Banat) Bárány Lajos gyógyszerár
- Szombor Rut kay Kálmán Karag org e uica 8.
- Senta Bányfy Gyula gyógyszerár
- Glücksthal Zoltán gyógyszerár
- St.-kaniža Domokos János gyógyszerár
- Vel.-Zam J. Tamašković gyógyszerár
- Vršac Lenhardt Jakab vegyeskereskedés
- Veliki-Bečkerak Kovacs drogeria.

Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában. Irtásokat felelősséggel vállalunk.

0057

A legjobb német rádióújság a

RADIOWELT

Megjelenik minden szombaton. Tudományos cikkek a népszerű illusztrált rádióriportok.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: WIEN III. Rüdölgasse 11. Előfizetési ára: Negyedévre 60.000 kor. évi. Egyes szám ára 6000 korona.

Kapható a pályaudvar kon. hírlapárusoknál és minden j bb könyvkereskedésben

6000

dinár segélyt fizet tagjainak szülés esetén az

Első Vojvodina Szülészeti Egyesület.

Tagokat állandóan felvesz Trumbićeva ul. 3. sz. a. iroda helyiségében.

Vidéki tagokat felvesznek a következők:

Horgoson: Timár adótsizt, községháza. Martonošon: Dušan Vasić nyug. közs. pénztáros és Nikola Milinov aljegyző. Sentán: Kopasz Kálmán kántor. Molon: Géza Ambrus tanító, Adán: Huszág Dezsőné asztalos. St.-Beččen: Komenda János nyugalmazott tanító. Somborban: Magyar István, Mrazovićeva ulica 12. Kulián: Váradi Gyula nyug. tanító.

Vagonenként 1500-ért Dinár elvállalok

40—50 vagon buza őrlését.

Kiörlés az őrlőtő tetszése szerint. Érdeklődők adják be címüket a Bácsmegeyi Napló novisadi kiadóhivatalába „Bácskai“ jellegre. Megbeszélésre személyesen jövök. Ügynökök díjaztatnak. 715

Első és másodrendű

bükkhasábtüzfát

dorongfát prima száraz minőségben, továbbá bükkfaszenet szállít vagontételekben a legolcsóbb napiárak mellett.

MAVRD ALTHEIM
PODRAYSKA SLATINA (SLAVONIJA)

50.000

dinár segélydíjat fizet elhalt tagjai után azok hozzátartozóinak

Bácska Temetkezési Egyesület Subotican

Befizetési díj elhalt vagonként 100 dinár Uj tagok felvétele eszközölhető nemre és életkorra való tekintet nélkül.

Helyi képviselők felvételnek az ország bármely községéből.

Az igazgató tanács.

„ARGUS“ Általános BEOGRAD
Információsroda
JUGOSZLAVIA
LEGNAGYOBB SZAK-FELVILÁGOSÍTÓJA

ARGUS megőv kötes követelésektől és vesztésektől
ARGUS összekötéseket szerez vásárlóképes hálókkal
ARGUS kivitel lehetőségeket terem
ARGUS olcsón, realisan és biztosan végez inkasszót
ARGUS közli a kárt állami szállításokat
ARGUS 1500 ezer elsőrendű referenciával rendelkezik

Hitel tudósító előfizetési árak:

10 információ 400 dinár, 25 információ 875 dinár
50 információ 1500 dinár, 100 információ 2500 dinár

Táviratocim: ARGUS—BEOGRAD

KORZÓ MOZI

Január 28-tól január 31-ig... PETER PÁN... Betty Bronson...

LIFKA MOZI

Január 28-tól 31-ig... ZORO és HURU... Gyorsabb a halálnál...

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár... Csak felblyegzett jellegű leveleket továbbítunk...

Vidéki horvátok és urak... Margit 28. Wie geht es Dir? Bim sehr besorgt über Deftu Befinden...

Margit 28. Wie geht es Dir? Bim sehr besorgt über Deftu Befinden... Scheibe gleich. Es küsst Dich vielmals Dein Alfred.

VÉTEL-ELADÁS

Garantált csomómentes meszelő- és söprűvel... FISCHER ERNŐ grafikai műintézet Subotica

NŐI KALAPSZALON POGÁNY

Kalap szalonomat megnyitottam. Kérem a tisztelt hölgyközönséget, hogy régi praxissom alatt bevált szép munkámról és jó ízlésemről vételkényszer nélkül meggyőződjen...

Trg Fra Ješe 15. I. emelet

Ljubibratich-ház (Hitelbankkal szemben) Telefon 30.

Reichel és Morvay gépműhely, Novisad... Gözlítéshez való kazán, kifogástalan állapotban...

Ford-autó, teljes jó karban... Eladó Staramoravica a főtéren jóforgalmu vas-és fűszerüzlet házzal együtt...

ÜZLETI KÖNYVEK

OLCSÓBBAK MINT BÁRHOL NAGY ÁRLESZÁLLÍTÁS! HEUMANN MÓR könyv-, zenemű-, írószer-és papirkereskedésében Subotica

WACHTLER MIHÁLY

GÉPLAKATOS, SUBOTICA, SAVE TEKELIJE PUT 21 Saját ház... Az összes mezőgazdasági gépek valamint bármely vas és gépmunkákat vállal és javít...

Eladó több házbély és két lakóház a szegedi szőlőkben... Cím: Petros kötszergvár, Palicsi-ut. 661

Cseh samottégla minden méretben és samottliszt legolcsóbb árban

Cserépkályhák 1300 D.-től felülre kapható

Mihajlo Takač pešar, Subotica, Agina ulica 2. (Zeneke mögött) 185

Bencz-féle 5 tonnás, 46 HP és 10 tonna vonóképességű teherautó motorkocsival együtt teljes jókarban eladó.

Raktár-helyiség

padlós és száraz, vasútközel, nagy befogadóképességű... Érdeklődni lehet a Zrinjski trg 21. számú házbán a háztulajdonosnál.

Zongorák, pianók, legmodernebb és legújabb kivitelben Prágai zongoratermeiben... Előszörénem 1 szobás lakásomat hasonló lakásért...

VESEK heremagot

Nintázott ajánlatokat Kőrösi Géza Subotica 9356

BÁMULATOS OLCSÓN ELADÓ: Órák, arany, ezüst ékszerek, dohánytárcák, ruhák, télikabátok...

2 írógép, egy kőműves íróasztal és 2 szekrény elköltözés miatt olcsón eladó... Bámulatos olcsón eladó: Órák, arany, ezüst ékszerek...

KÜLÖNFÉLE

Bácskai földre kedvező feltételek mellett ielzalog kölcsön kapható... Felvilágosítás nyertes: Senec ulica 21. Felkete Gyula-nál.

Feljesen különbejáratu 1-2 szobás lakást keres vidéki ur, ki havonként 1-2-szer jön Subotícára... Schlager-féle BÖRÖNDÖK és BÖRÁRUK

Schlager-féle BÖRÖNDÖK és BÖRÁRUK a legjobbak. Megrendeléseket és javításokat elfogadok SUBOTICA Aleksandrova ulica 1.

Szoba, előszoba konyhának is használható... Csemege-üzlet piacéren más elfoglaltság miatt (esetleg lakással) azonnal átadó.

Naponta friss pörköltkávé kapható Sugár Manónál Subotica, Rudićeva ul.

Előszörénem 1 szobás lakásomat hasonló lakásért... Özv. Némethiné cseléd-elhelyezőtintézetét Topnička ul. 22. sz. alá helyezte át.

Özv. Némethiné cseléd-elhelyezőtintézetét Topnička ul. 22. sz. alá helyezte át. Kéri a n. é. közönség további pártfogását.

Irodának, műteremnek alkalmas különbejáratu szoba kiadó... Elvesztett Zvečan Martin névre szóló határátelépési igazolvány. Megtaláló jutalom ellenében adja le a redőrségnek.

„HÖLGYEIM“ elegáns kalapot és olcsón csakis az elismerés tan jóízűsü ESZTERKA női kalapszalomban Aleksandrova ulica 9. vásárolhat.

2 írógép, egy kőműves íróasztal és 2 szekrény elköltözés miatt olcsón eladó... Elvesztett Zvečan Martin névre szóló határátelépési igazolvány. Megtaláló jutalom ellenében adja le a redőrségnek.

„HÖLGYEIM“ elegáns kalapot és olcsón csakis az elismerés tan jóízűsü ESZTERKA női kalapszalomban Aleksandrova ulica 9. vásárolhat. Átalakítások bécsi modellek után.

Zongorák, pianók csakis elsőrendű gyártmányok 12-18 havi részletre is kaphatók... Gumibélyegzőt bármilyen nyelven készít Molnár József Subotica, Frankopanska ulica 25.

Gumibélyegzőt bármilyen nyelven készít Molnár József Subotica, Frankopanska ulica 25. Megrendeléseket a Bácsmegeyi Napló kiadóhivatala is elfogad.

Friss maroni, datolya, mandarin, citrom, narancs, alma stb. állandóan raktáron. Kiss István, Barátok templomával szemben.

FOGLALKOZÁS

Egy a faszakmában és egy a gabonaszakmában iartas hivatalnokot keresek... Fialat cukrászsegédet, ki már gyárban is dolgozott...

Fialat cukrászsegédet, ki már gyárban is dolgozott, azonnal felvesz. Longa, Stara-Kanjiža. 713

Restauráció

elsőrendű, forgalmat és elköltözésig, tekintve első a helyben, jól megy, gyönyörű nagyvárosi kerület, nagy terennel, gazdag berendezéssel...

Savez gostioničarskih zadruga Zagreb Nikolićeva ulica 10. titkárságában. 74

Megbízható fiatal ember perfect német levelező, ki a könyvelésben is iartas állandó alkalmazást nyerhet. Cím a kiadóban.

Droguista-segéd megfelelő gyakorlattal, lehetőleg szerb, német és magyar nyelvismerettel kerestetik. Ajánlatokat Fehér drogéria, Sombor, kéretnek. 684

Keresek

Somborban a beltéren esetleg megvételre modern 3 vagy 4 szobás

LAKÁST

megfelelő mellékhelyiségekkel május 1-i beköltözéssel. Ajánlatok

FEHÉR drogéria Sombor kéretnek.

Házmesternek házaspárt keresek. Sombor, Kralja Petra ulica 30. 678

Irodának alkalmas

2-3 szobát keresek beltéren

Cimeket a kiadóba kérek.

Gyógyszerőzgyakorlók 16 hónapi gyakorlattal állást keres február 1-re. Beszél szerbül és magyarul. Ajánlatokat a bäckoradištei gyógyszerészár továbbít. 657

HÁZTULAJDONOSOK ÉPITTETŐK

A házak falában elhelyezett villamos vezetékek nem láthatók, pedig épen ezek a vezetékek szolgáltatják a világosságot, a meleget és a hajtóáramot.

A vezetékeknek a házakban ugyanaz a szerepe, mint az ereknek a testben. Az építésnél kell tehát a vezetékek elhelyezésére ügyelni. Ha ezt megfelelően helyezzük el, a vezeték mindig rendben lesz. Bizza tehát a kidolgozást ránk és mindig meg lesz elégedve.

Subotička Električna Željeznica i Osvetljenje D. D. Világítási és üzemi osztály — Kostina ulica 1.